

**MANUALUL
OBSERVATORULUI**
pentru alegerile prezidențiale și
referendum
la secțiile de votare din țară

Autori: Maria Krause (Observatorul Electoral), Septimius Pârvu (Expert Forum)

Aceasta este varianta publică a Manualului Observatorului. Acest ghid poate fi folosit de orice observator acreditat sau de orice cetățean care vrea să înțeleagă mai multe despre cum se desfășoară procesul electoral.

Pentru informații suplimentare ne puteți contacta la observare@votcorect.ro.

Coaliția **Vot Corect** este formată din organizații civice care lucrează în domeniul apărării democrației și drepturilor omului. Scopul coaliției este de a monitoriza procesul de organizare a alegerilor și referendumurilor pentru a se asigura că se desfășoară conform principiilor constituționale și standardelor și bunelor practici internaționale la care România a aderat. Organizațiile partenere au obiectivul principal de a acredita observatori pentru ziua alegerilor, dar monitorizează procesul electoral per ansamblu, acționează pentru îmbunătățirea cadrului legal și reacționează în cazul încălcării principiilor menționate anterior.

Coaliția este formată din Expert Forum, Centrul pentru Resurse Civice, Asociația Civica, Centrul pentru Studiul Democrației, Rădăuțiul Civic și Observatorul Electoral. Coaliția este partener cu Asociația Code for Romania, care asigură dezvoltarea aplicației pentru smartphone **Vote Monitor**, cu ajutorul căreia colectăm date în ziua alegerilor.

Cuprins

I.	INSTRUCȚIUNI PENTRU OBSERVATORI.....	7
	Unde putem vota (dacă nu observăm la secția la care suntem arondați)?.....	9
II.	ASPECTE GENERALE LEGATE DE ORGANIZAREA ȘI OBSERVAREA ALEGERILOR	10
	Cadrul legislativ	10
	Administrația electorală.....	10
	Birourile electorale	11
III.	ALEGĂTORII, REGISTRUL ELECTORAL, LISTELE ELECTORALE	15
	Registrul electoral și listele permanente	15
	Extrasul pentru urna specială (mobilă).....	17
IV.	ZILELE SCRUTINULUI.....	17
	Când se votează	17
	Unde se votează	18
	Hotărârea BEC 6H/2004	18
	Documente pe baza cărora se poate vota.....	19
	Materialele electorale care se regăsesc în secția de votare și condițiile de votare	19
	Accesul persoanelor cu dizabilități la procesul electoral.	22
	Urna specială (mobilă)	23
	Persoane care pot asista la procesul electoral în ziua votului	25
	Campania electorală și campania pentru referendum	26
	Pregătirea secției de votare în ziua precedentă scrutinului	27

Ziua alegerilor – înainte de intrarea în secția de votare ...	28
Zilele alegerilor– deschiderea secției (formular A) orele 6 - 7	30
Votarea (Formular B) – orele 7 -21	32
Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV) și rolul operatorilor de calculator	34
Cum funcționează SIMPV?	35
Procedura pentru cazurile în care SIMPV arată că un alegător ar mai fi votat	40
Închiderea secției și numărarea voturilor (Formular C)....	48
Înregistrarea audio-video a procedurilor cu ajutorul SIMPV ..	49
Buletine valabil exprimate	52
Buletine nule	52
V. CONTESTAȚII, CONTRAVENȚII, INFRAȚIUNI	61
V.1. Întâmpinări și contestații	61
V.2. Infrațiuni și plângeri penale	63
V.3. Contravenții	66
Modele de sesizări	71

Abrevieri

AEP – Autoritatea Electorală Permanentă
BEC – Biroul Electoral Central
BEJ – Biroul electoral județean
BESV – Biroul electoral al secției de votare
BESMB – Biroul electoral de sector al municipiului București
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MAE – Ministerul Afacerilor Externe
PV – proces verbal
SIMPV – Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal
SV – secție de votare

Acest manual conține informații detaliate despre rolul observatorului și despre principalele aspecte legate de procesul electoral: legislație, dreptul de vot, listele electorale, administrația electorală, procedura de votare și fiecare etapă a zilei scrutinului. Fiecare secțiune are explicații, iar trimiterile la cadrul legislativ (legi, ordonanțe de urgență, decizii ale BEC) sunt marcate cu **verde, cu litere îngroșate**. Citatele din legi sunt marcate cu *italic*. Cu **roșu** găsiți liste cu posibile probleme, nereguli și indicii de fraudă.

Materiale de training pregătite de Autoritatea Electorală Permanentă:

[Ghidul Birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară – Alegerile pentru Președintele României din anul 2024](#)

[Tutorial video](#)

CODUL DE CONDUITĂ

- Observatorii își vor desfășura activitatea **cu strictă imparțialitate**, fără a exprima sau manifesta public nicio preferință pentru partidele sau formațiunile politice, candidații sau programele electorale ale acestora; nu se vor implica în campania electorală și nu vor afișa însemnele sau sloganurile competitorilor electorali.
- Observatorii își vor îndeplini îndatoririle într-o manieră discretă și **nu vor interveni în procesul electoral**. Observatorii pot adresa întrebări reprezentanților administrației electorale și altor autorități și pot semna eventualele nereguli, însă nu le este permis să dea instrucțiuni, să modifice deciziile birourilor electorale sau să împiedice buna desfășurare a procesului electoral.
- Observatorii vor urmări **toate aspectele procesului electoral** și vor monitoriza toate etapele zilei alegerilor, inclusiv numărarea voturilor.
- Observatorii își vor baza toate concluziile **pe observații personale, directe, sau pe fapte sau dovezi clare și convingătoare** și vor transmite în timp util organizațiilor care i-au acreditat informații clare și corecte.
- Observatorii **nu vor comenta procesul electoral în fața reprezentanților mass media** în numele organizațiilor care i-au acreditat.
- Observatorii **nu își vor asuma riscuri inutile**. Siguranța personală a fiecărui observator este mai importantă decât orice alte considerații.
- Observatorii vor respecta **drepturile și libertățile fundamentale ale omului, legislația națională și autoritatea membrilor administrației electorale**.
- Observatorii vor da întotdeauna dovadă de cel mai înalt nivel de **discreție, comportament profesional și respect** față de toți participanții la procesul electoral, fără discriminare.
- Observatorii vor purta asupra lor **documentele de identitate și acreditarea** și se vor legitima în fața membrilor administrației electorale sau a altor reprezentanți ai autorităților implicate în organizarea alegerilor, la cererea acestora.
- Observatorii vor participa la instructaj și vor respecta **planul de repartizare în teritoriu** și instrucțiunile primite.

Încălcarea acestor reguli poate duce la retragerea acreditării observatorului.

I. INSTRUCȚIUNI PENTRU OBSERVATORI

Dreptul de a observa

Observatorul acreditat are dreptul să asiste la toate operațiunile efectuate de BESV, de la deschiderea secției de votare până la finalizarea numărării voturilor și întocmirea procesului verbal. **Art 47 (2) Legea 370/2004; Art 89 Legea nr. 208/2015, Hotărârea BEC nr.6H/19.11.2024 (referendum), HAEP 22/2024 și 32/2024**

- **Acreditarea este valabilă numai însoțită de un act de identitate (carte de identitate în România).**
- **Acreditarea este valabilă pentru orice secție de votare din țară și străinătate.**
- **Nu există, conform legii, un număr maxim de observatori care pot asista la proceduri într-o secție de votare.**

Observatorii nu pot interveni în organizarea și desfășurarea alegerilor, dar au dreptul de a sesiza președintele biroului electoral în cazul constatării unei neregularități. Observatorilor nu le este permis să facă niciun fel de comentariu de natură politică, în nume propriu sau al organizației care acreditează.

Președintele BESV are dreptul să îndepărteze din secția de votare observatorii care încalcă aceste reguli

Orice act care contravine Codului de conduită, legislației, regulilor stabilite prin acest manual sau instrucțiunilor comunicate de organizația care a emis acreditarea se sancționează cu retragerea acreditării observatorului.

Hotărârea BEC nr.6H/19.11.2024 – acreditarea la referendum

Art. 5. (2) Observatorii și reprezentanții mass-mediei acreditați conform procedurii aprobată prin Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 22/2024 privind aprobarea procedurii de acreditare, a modelelor documentelor de acreditare și a modelelor ecusoanelor persoanelor acreditate la alegerile pentru Președintele României din anul 2024, au dreptul să observe și operațiunile specifice referendumului local.

HAEP 22/2024 – acreditarea pentru parlamentare și prezidențiale

Art. VIII. – (1) Prin derogare de la prevederile art. 2 alin. (2) din Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 22/2024 privind aprobarea procedurii de acreditare, a modelelor documentelor de acreditare și a modelelor ecusoanelor persoanelor acreditate la alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și ale art. 2 alin. (2) din Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 31/2024 privind aprobarea procedurii de acreditare, a modelelor documentelor de acreditare și a modelelor ecusoanelor persoanelor acreditate la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, asociațiile și fundațiile acreditate de Autoritatea Electorală Permanentă atât la alegerile pentru Președintele României din anul 2024, cât și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024 pot emite pentru observatorii lor ecusoane unice valabile la ambele tipuri de scrutin, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2.

(2) Autoritatea Electorală Permanentă aduce la cunoștința publică, prin intermediul paginii proprii de internet, lista asociațiilor și fundațiilor acreditate atât la alegerile pentru Președintele României din anul 2024, cât și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, precum și numărul de înregistrare al fiecărei acreditări.

Scopul observării nu este doar să constatăm neregulile.

Relația cu membrii BESV și alți participanți la procesul electoral

Odată ajuns la secția de votare, **observatorul trebuie să se prezinte președintelui și membrilor biroului electoral al secției respective și să le arate acreditarea.** Dacă președintele exprimă obiecții privitoare la prezența sau activitatea observatorilor, explicăm calm și politicos că suntem acreditați oficial să observăm scrutinul. Ar fi bine să stabilim relații de amabilitate cu fiecare dintre membrii biroului, indiferent de afilierea politică a acestora.

Observatorii trebuie să clarifice în discuțiile la care iau parte faptul că **nu au autoritatea de a remedia neregulile sau încălcarea legii, ci doar de a le semna.** Observatorii trebuie să informeze persoanele care au fost martori ai încălcării legii sau ai anumitor nereguli că au dreptul de a depune reclamații.

Este recomandat ca observatorii să **încearcă să evalueze înțelegerea și încrederea alegătorilor în procesul electoral.** De preferat ar fi să evităm să adresăm întrebări alegătorilor care nu au votat încă, deoarece acest fapt ar putea fi greșit interpretat.

**Nu trebuie să
întrebăm niciodată
alegătorii cum
au votat**

În toate conversațiile la care iau parte, observatorii trebuie să rețină faptul că unele persoane pot încerca să manipuleze informațiile pentru scopuri și interese proprii. Trebuie **să facem întotdeauna distincția între ce am observat direct și ce ne-a fost transmis de alte persoane** (și cât de credibile considerăm că sunt informațiile primite de la alte persoane).

Este important să reținem că **unele erori din partea membrilor comisiilor de votare se pot datora mai degrabă lipsei de experiență sau de instruire decât intenției deliberate de a compromite integritatea procesului**. Pe de altă parte, neregulile intenționate și sistematice au într-adevăr potențialul de a denatura procesul electoral.

Pentru **a filma sau fotografia** în secția de votare solicitați acordul președintelui biroului electoral al secției de votare.

În cazul unor **nereguli grave**, cum ar fi introducerea în urnă a mai multor buletine de vot sau falsificarea proceselor verbale ce conțin rezultatele, observatorii trebuie să le semnaleze poliției.

În cazul în care se confruntă cu **acte de violență** sau amenințări grave cu violența, observatorii **trebuie să părăsească imediat zona**; ei nu trebuie să riște și să se pună în pericol. Incidentele de acest gen trebuie comunicate imediat poliției.

II. ASPECTE GENERALE LEGATE DE ORGANIZAREA ȘI OBSERVAREA ALEGERILOR

Cadrul legislativ

Pe lângă Constituția României, actele normative cele mai importante care reglementează alegerile prezidențiale și referendumul local sunt:

- Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României
- Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
- Legea nr. 288/2015 privind votul prin corespondență
- Legea 3/2000 privind referendumul
- Hotărâre BEC nr.6H/11.11.2024 privind unele măsuri pentru organizarea și desfășurarea referendumurilor locale convocate la aceeași dată cu un tur de scrutin al alegerilor pentru Președintele României din anul 2024
- Alte acte normative, hotărâri ale AEP și BEC – lista integrală de acte normative se găsește pe <https://prezidentiale2024.bec.ro/legislatie/>

Deciziile Biroului Electoral Central –

<https://prezidentiale2024.bec.ro/documente/> - sunt publicate constant, astfel încât pentru a fi la curent cu cele mai recente modificări echipa centrală **Vot Corect** va consulta site-ul chiar și în ziua alegerilor și va transmite mesaje observatorilor de pe teren în cazul în care apar instrucțiuni noi privind procedurile.

Hotărârile AEP sunt publicate aici www.roaep.ro/legislatie. În ziua alegerilor se mai pot publica circulare sau alte informații utile, care se găsesc pe site-ul BEC, la rubricile *comunicate* sau *utile*.

Administrația electorală

La organizarea alegerilor iau parte mai multe instituții: birourile electorale, Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Institutul de Statistică, Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS) etc.

Autoritatea Electorală Permanentă are misiunea de a asigura organizarea desfășurarea alegerilor și a referendumurilor, precum și de a gestiona finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. AEP emite hotărâri și gestionează Corpul Experților Electorali (baza de date cu președinți și locuitori ai birourilor electorale), SIMPV, precum și Registrul Electoral. De asemenea, asigură resurse și asistență tehnică pentru organizarea procesului.

Birourile electorale

IMPORTANT

- La alegerile pentru Președintele României din anul 2024 președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară și locțiitorii acestora îndeplinesc calitatea de președinți ai birourilor electorale ale secțiilor de votare și locțiitori ai acestora și la alegerile parlamentare
- Operatorii de calculator desemnați la alegerile pentru Președintele României din anul 2024 îndeplinesc atribuțiile ce le revin și la alegerile parlamentare

Art. 13, Legea 370/2004

(3) În îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, membrii birourilor electorale exercită o funcție ce implică autoritatea de stat. Exercițarea corectă și imparțială a funcției de membru al biroului electoral este obligatorie. Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea juridică, civilă sau penală, după caz.

(4) Nimeni nu poate fi în același timp membru a două sau mai multe birouri electorale.

(5) Procesele-verbale întocmite cu prilejul constituirii și completării birourilor electorale atestă calitatea de membru al biroului electoral.

Biroul Electoral Central (BEC)

Art 17 (1), Legea 370/2004

a) asigură aplicarea și interpretarea unitară a dispozițiilor prezentei legi;

d) rezolvă întâmpinările referitoare la propria sa activitate și contestațiile cu privire la activitatea birourilor electorale județene, a birourilor electorale ale sectoarelor municipiului București și a biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate; în cazul în care pentru soluționarea unei întâmpinări sau contestații sunt necesare verificări de fapt, acestea se efectuează în prezența unui judecător din cadrul Biroului Electoral Central; asemenea verificări nu se pot face în data alegerilor;

h) dispune renumărarea voturilor într-o secție de votare sau refacerea centralizării voturilor și a rezultatului alegerilor, în situația în care constată că au fost comise erori sau există neconcordanțe între datele consemnate în procesele-verbale;

Birourile electorale județene și birourile electorale ale sectoarelor municipiului București

Art 19, Legea 370/2004

(1) Birourile electorale județene, respectiv birourile electorale ale sectoarelor municipiului București au următoarele atribuții:

a) urmăresc și asigură aplicarea unitară și respectarea dispozițiilor prezentei legi, precum și a hotărârilor și deciziilor Biroului Electoral Central de către toate autoritățile, instituțiile

și organismele cu responsabilități în materie electorală din cadrul județului sau al sectorului municipiului București;

c) rezolvă întâmpinările referitoare la propria activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare și la procesul de votare; deciziile date sunt definitive;

e) centralizează rezultatele numărării voturilor pentru județul sau sectorul municipiului București în care funcționează și înaintează Biroului Electoral Central procesele-verbale privind centralizarea rezultatelor votării la nivelul unităților administrativ teritoriale la care funcționează, procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare, dosarele cuprinzând listele electorale permanente și tabelele utilizate în cadrul secțiilor de votare, după caz, precum și toate contestațiile și întâmpinările primite;

(2) Birourile electorale județene și birourile electorale ale sectoarelor municipiului București îndeplinesc orice alte atribuții ce le revin potrivit prezentei legi.

(3) În exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit prevederilor prezentei legi, birourile electorale județene și birourile electorale ale sectoarelor municipiului București adoptă decizii. Deciziile sunt obligatorii pentru toate autoritățile, instituțiile publice, birourile electorale, organismele cu atribuții în materie electorală, precum și pentru toți participanții la alegeri la care se referă, din raza teritorială de competență a biroului, și se aduc la cunoștința publică prin afișare sau prin orice alt mijloc de publicitate.

Birourile electorale ale secțiilor de votare din țară

Un președinte, un locțiitor al acestuia și cel mult 7 membri propuși de formațiunile politice care participă la alegeri. Dintr-un birou electoral pot face parte doi reprezentanți ai aceluiași partid, însă este o posibilitate redusă în practică.

Birourile electorale ale secțiilor de votare din țară nu pot funcționa cu mai puțin de 5 membri. În situația în care președinții sau membrii BESV nu sunt disponibili sau nu își îndeplinesc sarcinile în ziua votului, sunt înlocuiți de îndată.

Art 24 (4), Legea 370/2004

(4) Birourile electorale ale secțiilor de votare îndeplinesc următoarele atribuții:

a) asigură buna organizare a votării;

b) verifică, prin mijloace electronice, îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de vot

c) numără voturile și consemnează rezultatele votării în procesele-verbale

prevăzute la art. 49 alin. (1); pot decide renumărarea voturilor, la solicitarea oricărui membru, înainte de consemnarea rezultatului numărătorii în procesul-verbal prevăzut la art. 49 alin. (1);

d) verifică, prin mijloace electronice, corelațiile din procesele-verbale de consemnare a rezultatelor votării

e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate;

f) îndeplinesc orice alte atribuții stabilite potrivit prezentei legi.

(5) Președintele biroului electoral al secției de votare ia toate măsurile de ordine în localul de vot și în jurul acestuia.

În îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, membrii birourilor electorale exercită o funcție ce implică autoritatea de stat.

Exercitarea corectă și imparțială a funcției de membru al biroului electoral este obligatorie. Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea juridică, civilă sau penală.

Membrul BESV este obligat de a face cunoscute numele și funcția în BESV, prin intermediul unui ecuson, purtat vizibil asupra sa.

Reprezentanții partidelor politice își desfășoară activitatea sub coordonarea președintelui BESV.

CUM SE FORMEAZĂ BIROURILE ELECTORALE ÎN ȚARĂ LA PREZIDENȚIALE

- x 5 judecători ÎCCJ
- x președinte & vicepreședinti
Autoritatea Electorală Permanentă
- x 10 reprezentanți ai formațiunilor
politice

faza I, partidele parlamentare
faza II partide neparlamentare, tragere la sorți

- x 3 judecători în exercițiu de la tribunal
- x 1 reprezentant AEP
- x 7 reprezentanți ai formațiunilor
politice care au propus candidați.

faza I, partidele parlamentare care au propus
candidați
faza II alte partide care au propus candidați, prin
tragere la sorți

- x 1 președinte, 1 locțiitor
nu sunt membri de partid
- x 7 membri propuși de formațiunile
politice care participă la alegeri
* funcționează cu minim 5 membri

faza I, partidele parlamentare care au propus
candidați
faza II, pentru fiecare secție de votare în parte, cu
reprezentanții celorlalte formațiuni politice care
au propus candidați, prin tragere la sorți

faza III dacă nu se atinge nr., - prin tragere la
sorți, pentru fiecare secție de votare, dintre toate
formațiunile politice care au depus propuneri
pentru cel de-al doilea reprezentant la secția de
votare respectivă

faza IV - persoane din Corpul Experților
Electoralii

Partide politice parlamentare - partidele și alte formațiuni politice care au obținut în urma ultimelor alegeri parlamentare mandate de deputați sau senatori pentru candidații înscrși pe listele acestora ori pe listele unei alianțe politice sau electorale din care au făcut parte partidele ori formațiunile politice respective.

Formațiune politică - partid, alianță politică sau organizație a minorităților naționale

III. ALEGĂTORII, REGISTRUL ELECTORAL, LISTELE ELECTORALE

Dreptul de vot

Art 36, Constituția României

(1) Cetățenii au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv.
(2) Nu au drept de vot debilii sau alienații mintal, puși sub interdicție, și nici persoanele condamnate, prin hotărâre judecătorească definitivă, la pierderea drepturilor electorale.

Pot participa doar cetățenii români cu drept de vot. Cetățenii care au CNP-uri care încep cu 7, 8 sau 9 nu pot vota.

Registrul electoral și listele permanente

Art 24, Legea 208/2015

Registrul electoral este un sistem informatic național de înregistrare și actualizare a datelor de identificare a cetățenilor români cu drept de vot și a informațiilor privind arondarea acestora la secțiile de votare.

Art 25 (2), Legea 208/2015

Fiecare alegător figurează în Registrul electoral o singură dată, fiind arondat la o singură secție de votare.

Listele permanente - cuprind alegătorii care au domiciliul sau reședința în România sau în străinătate, înscriși în Registrul Electoral.

În țară, există următoarele tipuri de liste permanente:

- lista electorală permanentă pentru alegerile prezidențiale
- lista electorală permanentă pentru referendum

Listele suplimentare

- lista electorală suplimentară pentru alegeri
- lista electorală suplimentară pentru referendum

LISTA ELECTORALĂ PERMANENTĂ**Alegerile pentru Președintele României din data de .....***)**

Nr. crt.	Semnătura alegătorului	Numele și prenumele alegătorului	Codul numeric personal	Domiciliul sau reședința alegătorului (str. nr. imobil, bloc, apartament)	Seria și numărul actului de identitate
1.					
2.					
3.					
4.					
...					

LISTA ELECTORALĂ PERMANENTĂ
Referendumul local din data de .....

Nr. crt.	Semnătura alegătorului	Numele și prenumele alegătorului	Codul numeric personal	Domiciliul sau reședința alegătorului (str., nr. imobil, bloc, apartament, localitate, județ)	Seria și numărul actului de identitate
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
...					

Art 9, Legea 370/2004 – listele suplimentare în țară

Listele electorale suplimentare se întocmesc pe durata votării de către președintele biroului electoral al secției de votare și/sau de către membrii biroului electoral al secției de votare desemnați de către acesta, pentru a consemna prezența la vot a următoarelor categorii de alegători:

- a) alegătorii care se prezintă la vot și fac dovada că au domiciliul pe raza secției de votare respective, însă au fost omiși din lista electorală permanentă a secției de votare respective;
- b) membrii biroului electoral al secției de votare, persoanele însărcinate cu menținerea ordinii și operatorii de calculator, dacă aceștia nu sunt înscrși în lista electorală permanentă a secției de votare respective;
- c) alegătorii care își au domiciliul în altă localitate;
- d) alegătorii cu mobilitate redusă care nu sunt înscrși în lista electorală permanentă a secției de votare respective;

(4) Întâmpinările formulate cu privire la înscrierea alegătorilor în listele electorale suplimentare se soluționează pe loc de către biroul electoral al secției de votare, prin decizie.

Extrasul pentru urna specială (mobilă)

Pentru cetățenii cu drept de vot care nu se pot deplasa la sediul secției de votare din cauză de boală sau invaliditate, membrii BESV pot pune la dispoziție o urnă mobilă. Votul cu urna mobilă se face pe baza unui extras din listele electorale.

EXTRAS DE PE LISTA ELECTORALĂ PERMANENTĂ/SUPLIMENTARĂ Alegerile pentru Președintele României din data de .....***)

Art 9, Legea 307/2004
 (5) Alegătorii care își exercită dreptul de vot prin intermediul unei speciale sunt înscrși într-un extras din listele electorale.

Nr. crt.	Semnătura alegătorului	Numele și prenumele alegătorului	Codul numeric personal	Domiciliul alegătorului (conform mențiunilor din actul de identitate)	Seria și nr. actului de identitate
1.					
2.					
3.					
...					

EXTRAS DE PE LISTA ELECTORALĂ Referendumul local din data de .....

Nr. crt.	Semnătura alegătorului	Numele și prenumele alegătorului	Codul numeric personal	Domiciliul sau reședința alegătorului (conform mențiunilor din actul de identitate)	Seria și numărul actului de identitate
...					
...					
...					
...					
...					
...					
...					

IV. ZILELE SCRUTINULUI

Când se votează

În țară votarea se desfășoară pe 24 noiembrie (primul tur) și 8 decembrie (al doilea tur, dacă este cazul), între orele 7 – 21.

Unde se votează

În țară

Alegătorii votează la secția de votare unde sunt arondați cu domiciliul sau reședința – **conform art 44 (3) din Legea 370/2004**. Dacă au făcut cerere de înscriere a reședinței în Registrul Electoral vor fi incluși pe listele permanente cu adresa respectivă, altfel sunt incluși conform adresei de domiciliu. Fiecare cetățean cu drept de vot își poate verifica secția pe pagina web www.registrulelector.ro. În situația în care alegătorul nu se află în localitatea de domiciliu, poate vota la orice altă secție de votare, pe liste suplimentare. Alegătorii cu dificultăți locomotorii pot vota la orice secție accesibilă. Membrii BESV, operatorii de calculator și personalul care asigură menținerea ordinii, votează la secția de votare unde își desfășoară activitatea, pe liste suplimentare.

În afara țării

Se poate vota la 950 de secții de votare deschise pe lângă ambasade, consulate sau institute culturale, precum și în orice alte spații disponibile. Alegătorii care au domiciliul sau reședința în țară pot vota în străinătate, chiar dacă sunt în tranzit sau turiști, pe liste suplimentare, fără niciun fel de înregistrare prealabilă.

Hotărârea BEC 6H/2004

Art. 2. - (1) La referendumul local organizat la aceeași dată cu un tur de scrutin al alegerilor pentru Președintele României din anul 2024 își pot exercita dreptul de vot alegătorii cu cetățenie română care au domiciliul sau reședința în unitatea administrativ- teritorială în care respectivul scrutin este organizat, indiferent de vechimea domiciliului sau a reședinței.

(2) Alegătorul votează numai la secția de votare unde este înscris în lista electorală permanentă.

(3) Îi este interzis alegătorului cu domiciliul sau reședința în municipiul București să își exercite dreptul de vot la o altă secție de votare decât cea la care este arondat conform domiciliului sau reședinței.

(5) Alegătorul care a fost omis din lista electorală permanentă a secției de votare la care este arondată strada sau localitatea unde își are domiciliul sau reședința este înscris în lista electorală suplimentară.

(6) Alegătorul cu mobilitate redusă poate vota la orice secție de votare care îi asigură accesul la vot, urmând a fi înscris în lista electorală suplimentară dacă

La referendum

acesta nu este înscris în lista electorală permanentă a secției de votare respective.

Documente pe baza cărora se poate vota

Cetățenii români își pot exercita dreptul de vot la secțiile de votare organizate în România în baza unuia dintre următoarele acte de identitate, valabile în ziua votării:

- ☒ cartea de identitate
- ☒ cartea electronică de identitate
- ☒ cartea de identitate provizorie
- ☒ buletinul de identitate
- ☒ pașaportul diplomatic
- ☒ pașaportul diplomatic electronic
- ☒ pașaportul de serviciu
- ☒ pașaportul de serviciu electronic
- ☒ pentru elevii din școlile militare, carnetul de serviciu militar. ☒
pașaportul simplu
- ☒ *pașaportul simplu electronic*
- ☒ *pașaportul simplu temporar*

Art 2, Legea 370/2004

[...] cartea de identitate, cartea electronică de identitate, cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate ori pașaportul diplomatic, pașaportul diplomatic electronic, pașaportul de serviciu, pașaportul de serviciu electronic, pașaportul simplu, pașaportul simplu electronic, pașaportul simplu temporar, iar, în cazul elevilor din școlile militare, carnetul de serviciu militar, valabile în ziua votării.

Pașaportul CRDS poate fi folosit și în țară. Pașaportul CRDS se emite pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate, care nu mai au nicio adresă în țară.

Materialele electorale care se regăsesc în secția de votare și condițiile de votare ¹

Cabinele de vot

Amplasarea cabinelor de vot se face pe un perete liber al localului secției de votare. Peretele din spate al cabinei de vot nu trebuie poziționat în dreptul ușilor și ferestrelor, etc.

Hotărârea AEP 32/2024, art V

(2) La alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și

¹ Hotărârea nr. 44/2016 privind setul de condiții minimale pe care trebuie să le îndeplinească locațiile în care funcționează secțiile de votare, precum și dotarea minimală a acestora

Camera Deputaților din anul 2024, fiecare secție de votare din țară trebuie să dispună, de regulă, de 5 ștampile cu mențiunea „VOTAT”, cu luarea în considerare a numărului cabinelor de vot, precum și a numărului efectiv al membrilor biroului electoral al secției de votare.

Urna de vot

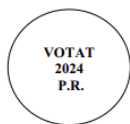
este un recipient prevăzut cu o fantă pentru introducerea buletinelor de vot. Aceasta poate fi alcătuită dintr-un singur corp care se închide în partea superioară cu un capac sau demontabilă, al cărei schelet se obține din îmbinarea unor elemente independente, ori chiar pliabilă, ale cărei construcție și materiale permit pliarea. Urnele nu pot fi transparente – dacă sunt, trebuie acoperite. Pentru alegerile prezidențiale și pentru fiecare dintre întrebările de la referendumuri se folosesc urne diferite.

Hotărârea AEP 32/2024, art VII – urnele transparente trebuie acoperite

Urnele de vot transparente care vor fi folosite la alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024 vor fi acoperite prin lipirea pe laturile exterioare ale acestora, fără obturarea fantelor, a unor autocolante, folii de plastic, coli de hârtie sau a altor materiale asemenea, astfel încât să se asigure secretul votului.

Hotărârea BEC 6H/2024 – urnele diferite pentru fiecare tip de buletin

(5) Primarii asigură urne de vot distincte pentru alegerile pentru Președintele României și pentru fiecare buletin de vot aferent referendumului local și se va folosi o singură urnă specială pentru toate tipurile de alegeri și consultări.

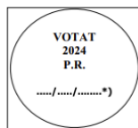
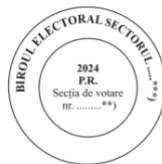
Ștampila VOTAT

aceleași ștampile.

Se recomandă folosirea unui număr de cinci ștampile per secție. La referendum se folosesc

Ștampila de control

este unică pentru fiecare secție de votare. Se folosește pentru a ștampila ultima pagină a buletinelor de vot, pentru sigilii (ușă, urnă), pentru procesele verbale cu rezultate și pentru eventualele modificări care se realizează la sediul biroului electoral județean/de sector, dacă sunt necesare corecturi.

Timbrul autocolant

este lipit pe spatele cărților de identitate. Se aplică un timbru pentru fiecare tur. La referendum nu se aplică un

timbru separat. Pe buletinele de identitate, de hârtie, se aplică ștampila VOTAT. Pe cartea electronică de identitate nu se aplică timbru.

La alegerile prezidențiale se va folosi un singur buletin de vot. În turul al doilea, buletinul de vot va cuprinde doar două opțiuni, conform rezultatelor din primul tur.

Buletinele de vot

La referendum se folosesc buletine de vot separate, câte unul pentru fiecare întrebare. În București vor fi trei buletine distincte.

Hotărârea AEP 32/2024, art V

(2) La alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, fiecare secție de votare din țară trebuie să dispună, de regulă, de 5 ștampile cu mențiunea „VOTAT”, cu luarea în considerare a numărului cabinelor de vot, precum și a numărului efectiv al membrilor biroului electoral al secției de votare.

Nu există un standard de sigiliu. De regulă, este vorba de o bucată de hârtie, care se ștampilează cu ștampila de control și se semnează de către președintele BESV.

Sigiliile

Liste electorale

vezi pagina 20 – **Alegătorii, Registrul Electoral și listele electorale**

Tableta SIMPV – vezi pagina 40

Utilizarea dispozitivelor de monitorizare video la secțiile de votare din țară

Conform **HAEP 32/2024** – monitorizarea video a secțiilor de votare este interzisă

La alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024 sunt/este interzise/interzisă montarea și/sau punerea în funcțiune a dispozitivelor de monitorizare video în interiorul încăperilor în care sunt organizate secțiile de votare din țară, altele decât terminalele informatice aferente Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV).

Accesul persoanelor cu dizabilități la procesul electoral

Vom urmări în ziua scrutinului dacă secțiile de votare sunt accesibile, iar procesul de votare pentru persoanele cu dizabilități (fizice, vizuale, auditive etc) se desfășoară conform prevederilor legale. Votarea cu urna mobilă ar trebuie să fie o excepție, iar autoritățile ar trebui să facă toate demersurile necesare pentru a asigura accesibilitatea secțiilor de votare.

Câteva aspecte la care puteți fi atenți:

- Secțiile de votare sunt accesibile persoanelor cu dizabilități
- Persoanele care solicită asistență beneficiază de acest drept, iar ajutorul nu provine din partea membrilor birourilor electorale observatorilor, candidaților (vezi secțiunea votarea)
- Votarea cu urna mobilă (dacă observați acest proces) se desfășoară respectând secretul votului
- Toate aceste procese se desfășoară respectând secretul votului, fără niciun fel de bariere sau decizii care să influențeze votul.

Alegătorii cu dizabilități pot vota și în alte secții decât cele unde sunt arondați, dacă cele unde sunt înscrși pe lista permanentă nu sunt accesibile.

Aceștia vor vota pe lista suplimentară, conform art. 9 (1) d) - *alegătorii cu mobilitate redusă care nu sunt înscrși în lista electorală permanentă a secției de votare respective;*

Hotărârea AEP 32/2024, art II – accesibilitatea secțiilor de votare

(1) La alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, primarii asigură accesibilitatea localurilor de vot și iau măsurile necesare pentru a asigura accesul la secțiile de votare al persoanelor cu dizabilități și al persoanelor cu mobilitate redusă.

(2) Prin secții de votare care asigură accesul la vot al alegătorilor prevăzuți la alin. (1) se înțelege secțiile de votare care îndeplinesc următoarele criterii minime:

a) imobilul în care este amplasat localul de vot beneficiază de cale liberă de acces pietonală;

b) imobilul beneficiază de rampă specială pentru accesul persoanelor cu handicap locomotor;

c) localul de vot este situat la parterul clădirii ori clădirea în care se află localul de vot este dotată cu lift, servoscări, scări rulante sau plan rulant;

d) accesul în localul de vot se realizează ușor, fără obstacole sau trepte pe coridorul de acces;

e) ușile au o deschidere de minimum 90 de cm;

f) localul de vot este iluminat adecvat.

Urna specială (mobilă)

Urna specială poate fi solicitată de următoarele categorii de alegători:

a. Alegătorii care nu se pot deplasa la secția de votare din cauză de boală sau invaliditate

b. Alegătorii internați într-o unitate sanitară publică sau privată, cămin pentru persoane vârstnice

c. Alegătorii deținuți în baza unui mandat de arestare preventivă sau care se află în executarea unei pedepse privative de libertate

d. Alegătorii aflați în arest la domiciliu

e. Persoanele care în ziua votării se află în țară și care din cauza specificului activității pe care o desfășoară nu se pot prezenta la secția de votare. Cererea de votare prin intermediul urnei speciale va fi însoțită de o adeverință emisă de angajator din care rezultă că, în ziua votării, alegătorul nu poate părăsi locul de muncă în intervalul orar 07.00-21.00.

Cererile pentru urna mobilă nu se primesc în ziua alegerilor! Cererile se primesc în preziua alegerilor între orele 18 și 20 (**art 43 (3), Legea 370/2004**), dacă nu au fost transmise deja către biroul electoral de circumscripție. Pentru fiecare secție există o singură urnă mobilă, care trebuie să fie la ora 21:00 înapoi la secția de votare. Urna specială se folosește doar la secțiile de votare din țară.

Cererile se fac separat pentru fiecare dintre cele două tururi.

Cererile pentru alegeri și referendum se fac separat.

Se depun cereri separate pentru alegerile parlamentare și cele prezidențiale.

Conform art 9 (3) din **Decizia BEC nr. 6/D/24.09.2024**:

Cererile de vot prin intermediul urnei speciale formulate pentru primul tur al alegerilor pentru Președintele României din anul 2024 nu sunt luate în considerare cu ocazia celui de-al doilea tur de scrutin, în eventualitatea organizării acestuia. Alegătorii care întrunesc condițiile prevăzute de lege și de prezenta decizie pentru exercitarea dreptului de vot prin intermediul urnei speciale trebuie să depună noi cereri dacă optează pentru a vota la al doilea tur de scrutin prin intermediul urnei speciale.

Art 45, Legea 370/2004 – procedura de votare

(1) Pentru alegătorii netransportabili din motive de boală sau invaliditate, din țară, președintele biroului electoral al secției de votare poate aproba, la cererea scrisă a acestora, depusă cel mai târziu în preziua votării, însoțită de copii ale unor acte medicale sau alte acte oficiale din care să rezulte că persoanele respective sunt netransportabile, ca o echipă formată din cel puțin 2 membri ai biroului electoral să se deplaseze cu o urnă specială și cu materialul necesar votării ștampilă cu mențiunea "VOTAT", buletine de vot și timbre autocolante necesare pentru a se efectua votarea. În raza unei secții de votare se utilizează o singură urnă specială. Urna specială poate fi transportată numai de membrii biroului electoral al secției de votare. Urna specială se poate deplasa numai în raza teritorială arondată la respectiva secție de votare.

(1¹) Prevederile alin. (1) se aplică în mod corespunzător persoanelor care în ziua votării se află în țară și care din cauza specificului activității pe care o desfășoară nu se pot prezenta la secția de votare.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1) votarea se face pe baza unui extras din listele electorale.

Art 45¹, Legea 370/2004 - introducerea datelor în SIMPV pentru verificarea alegătorilor

(1) În modalitatea prevăzută la art. 45 se poate vota numai la secțiile de votare din țară.

(2) Datele personale ale alegătorilor care au formulat cereri potrivit art. 45 sunt preînregistrate în Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, urmând a fi înregistrate definitiv în acesta la întoarcerea în localul de vot a echipei prevăzute la art. 45 alin. (1), pe baza semnăturilor din extrasul din listele electorale.

(3) Înainte ca echipa de membri ai biroului electoral al secției de votare să se deplaseze cu o urnă de vot specială la persoanele care nu pot vota la secția de votare potrivit legii, președintele biroului electoral al secției de votare solicită operatorului să verifice dacă persoanele respective și-au mai exercitat dreptul de vot în aceeași zi.

Observatorii pot însoți urna specială.

De regulă, membrii biroului electoral merg cu urna de votare după amiaza. Întrebați în momentul în care vă prezentați membrilor biroului electoral la ce oră intenționează să plece. Membrii biroului electoral nu au nicio obligație să vă asigure și dumneavoastră transport.

Persoane care pot asista la procesul electoral în ziua votului

Persoanele acreditate care pot observa operațiunile efectuate de birourile electorale sunt definite de **art 47 (2) din Legea 370/2004**, respectiv **art 89 (1) din Legea 208/2015**.

Art. 43 (10), Legea 370/2004

(10) În afară de membrii biroului electoral al secției de votare, de candidați și de persoanele acreditate, nicio altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot mai mult decât timpul necesar pentru votare.

Art 89 (1) din Legea 208/2015

(1) La toate operațiunile efectuate de birourile electorale ale secțiilor de votare pot asista, în afara membrilor acestora, a operatorilor de calculator și a personalului de pază, candidații, persoanele acreditate în condițiile prezentei legi, reprezentanții Autorității Electorale Permanente, membrii birourilor electorale de circumscripție, ai oficiilor electorale și ai Biroului Electoral Central.

(2) În sensul prezentei legi, prin persoane acreditate se înțelege următoarele:

a) **observatori interni**, desemnați de către asociații sau fundații, care desfășoară activități de apărare a democrației și a drepturilor omului, acreditate de către Autoritatea Electorală Permanentă;

b) **reprezentanți ai instituțiilor mass-media românești**, acreditate de către Autoritatea Electorală Permanentă;

c) **observatori internaționali**, desemnați de către organizații străine sau internaționale pentru observarea alegerilor ori invitați de către autoritățile române, acreditați de către Autoritatea Electorală Permanentă;

d) **reprezentanți ai instituțiilor mass-media străine**, acreditați de către Autoritatea Electorală Permanentă;

e) **delegați ai partidelor politice**, alianțelor politice, alianțelor electorale și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, acreditați de către birourile electorale de circumscripție, conform legii.

Art 55, Legea 370/2004

o) refuzul de a permite accesul persoanelor acreditate în localul secției de votare, cu excepția cazurilor în care președintele biroului electoral al secției de votare limitează accesul persoanelor acreditate în localul secției de votare datorită mărimii acestuia;

**Refuzul de a permite
accesul observatorului
este contravenție**

Art 55, Legea 370/2004

q) refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot și în împrejurimi;
ț) purtarea pe durata votării, de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, persoanele însărcinate cu paza sau de către persoanele acreditate sau de către operatorii de sondaj [...] de escuoaane, insigne ori alte însemne de propagandă electorală;

**Refuzul de a se
conforma dispozițiilor
președintelui BESV și
purtarea de însemne
electorale sunt
contravenții**

! Contravențiile de mai sus se sancționează cu amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei.

➤ Vezi mai multe detalii în secțiunea *Contravenții*

Campania electorală și campania pentru referendum

**Campania pentru primul tur
a început pe 25 octombrie,
ora 00:00
și se termină pe 23
noiembrie, ora 7,00.**

Art 35, Legea 370/2004

(1) *Campania electorală începe cu 30 de zile înainte de data alegerilor și se încheie în dimineața zilei de sâmbătă de dinaintea datei alegerilor, la ora 7,00.*

Campania pentru referendum se termină la aceeași dată.

Campania nu este interzisă în zilele votului în avans, dar se aplică regulile privind interdicțiile din secția de votare. Campania pentru parlamentare nu este interzisă pe 23 și 24 noiembrie.

Îndepărtarea materialelor de campanie este obligatorie numai din și de pe clădirea sediului secției de votare

(se dispune de președintele BESV și se realizează prin persoanele desemnate de primar).

Art 43, Legea 370/2004

(3) Președintele biroului electoral al secției de votare asigură, cu sprijinul primarului, îndepărtarea materialelor de propagandă electorală de orice tip din și de pe sediul secției de votare

Art 39, Legea 370/2004

(3) Cu 48 de ore înainte de ziua votării este interzisă prezentarea de sondaje de opinie, televoturi sau anchete cu conținut electoral făcute pe stradă.

Sondajele de opinie pot fi efectuate, dar nu pot fi difuzate

Pregătirea secției de votare în ziua precedentă scrutinului

În țară, în preziua alegerilor membrii birourilor electorale se reunesc la ora 18 la secția de votare pentru a aranja secția de votare și pentru a primi cereri pentru urna mobilă. Este interzisă părăsirea localului cu ștampilele, buletinele de vot sau listele electorale.

Art. 43, Legea 370/2004

(3) [...] Președintele biroului electoral al secției de votare asigură, cu sprijinul primarului, îndepărtarea materialelor de propagandă electorală de orice tip din și de pe sediul secției de votare și dispune fixarea posturilor de pază în jurul localului de vot.

(1) La plecare, președintele biroului electoral al secției de votare sigilează intrarea în localul de vot prin aplicarea ștampilei de control pe o bandă de hârtie. Este interzisă părăsirea localului de vot cu ștampila de control, ștampile cu mențiunea "VOTAT", buletine de vot sau liste electorale.

Președintele BESV primește de la primar pentru alegerile prezidențiale, pe bază de proces-verbal, următoarele materiale pe 23.11.2024.

1.	un exemplar al listei electorale permanente	☐
2.	buletinele de vot	☐
3.	ștampila de control	☐
4.	ștampilele cu mențiunea „VOTAT”	☐
5.	tuș și tușiere, de culoare albastră	☐
6.	formularele pentru încheierea <i>proceselor-verbale pentru consemnarea rezultatelor votării</i>	☐
7.	formularele listei electorale suplimentare	☐
8.	formularele extrasului din listele electorale	☐
9.	formularele necesare pentru consemnarea situațiilor semnalate de SIMPV	☐
10.	un buletin de vot anulat de către președintele biroului electoral județean sau al sectorului municipiului București, după caz, pe care îl va afișa la sediul secției de votare	☐
11.	timbre autocolante	☐
12.	broșuri conținând legislația aplicabilă	☐
13.	pixuri și coli albe de hârtie A4	☐
14.	ecusoanele membrilor biroului electoral al secției de votare	☐
15.	alte materiale stabilite de Biroul Electoral Central	☐

[Ghidul birourilor electorale, AEP, p 14.](#)

Ziua alegerilor – înainte de intrarea în secția de votare

Observații la intrarea în secția de votare și în afara acesteia²

- În secția de votare există materiale de campanie electorală sau se desfășoară activități de campanie?
- Se constată prezența unor mari grupuri de persoane în fața secției de votare? Dacă alegătorii își așteaptă rândul afară, aceasta se face de o manieră ordonată? Dacă persoanele prezente nu sunt alegători, există indicii privitoare la identitatea lor?
- Există indicii privitoare la acțiuni de intimidare?
- Alegătorii sunt îndemnați să voteze sau să nu voteze, sau să voteze într-un anumit fel?
- Sunt prezenți reprezentanții forțelor de ordine? Dacă da, comportamentul lor este adecvat?

² Cele mai frecvente vulnerabilități le găsiți și în secțiunea de mai jos, preluată și adaptată din Manualul OSCE/ODIHR de observare a alegerilor, ediția a VI-a, <http://www.osce.org/odihr/elections/68439>

- **Accesul la secția de votare este dificil? Ar putea o persoană cu dizabilități să intre în secția de votare fără ajutor?**

Observatorii trebuie să ia cunoștință de orice tensiuni neobișnuite manifestate la intrarea lor în secția de votare, fie din pricina prezenței lor, fie pentru alte motive. Este posibil ca primele câteva minute să fie esențiale pentru formarea unei impresii imediate și realiste asupra situației din secția de votare.

Zilele alegerilor – deschiderea secției (formular A) orele 6 - 7

În zilele alegerilor, vă veți începe activitatea **la ora 6.00**, urmărind dacă ușa secției de votare a fost sigilată, dacă urnele sunt goale, sigilate și dacă numărul de buletine de vot și al ștampilelor corespunde nevoilor secției de votare, precum și cu numerele din procesul verbal de recepție; observați dacă se pun ștampilele de control (vezi modelul în secțiunea *materialele electorale*) pe ultima pagină a buletinelor de vot. De asemenea, trebuie să urmăriți dacă se permite accesul persoanelor acreditate la această etapă.

Art 43, Legea 370/2004 – procedura de aranjare a secției de votare

(5) În ziua votării activitatea biroului electoral al secției de votare începe la ora 6,00.

Președintele biroului electoral al secției de votare, în prezenta celorlalți membri și, după caz, a persoanelor acreditate, verifică urnele, listele electorale permanente, buletinele de vot și ștampilele, consemnând la pct. e) și i) din procesul-verbal prevăzut la art. 49 alin. (1) numărul buletinelor de vot primite, respectiv numărul ștampilelor cu mențiunea "VOTAT" primite.

Pe măsură ce deschide pachetele sigilate, președintele asigură aplicarea ștampilei de control pe ultima pagină a fiecărui buletin de vot din acestea.

După încheierea acestor operațiuni, președintele închide și sigilează urnele prin aplicarea ștampilei de control pe toate deschizăturile acestora, cu excepția fantei prin care se introduc buletinele de vot.

Lipsa unor buletine de vot se consemnează la pct. j) al procesului-verbal prevăzut la art. 49 alin. (1).

Recomandarea este ca președintele să nu desigileze toate buletinele de vot, ci să le scoată din balot și să le ștampileze pe măsură ce este nevoie de ele. Dacă le va scoate pe toate va trebui să le anuleze individual la finalul zilei – altfel, se anulează întreg balotul.

Art 43, Legea 370/2004

Atribuțiile și jurisdicția președintelui biroului electoral

(6) Președintele biroului electoral al secției de votare este obligat să ia măsurile necesare pentru ca alegerile să decurgă în bune condiții. Atribuțiile acestuia se întind și în afara localului de votare, în curtea acestuia, în intrările în curte, în jurul localului de vot, precum și pe străzi și în piețe publice, până la o distanță de 500 m.

(7) Măsurile dispuse de președintele biroului electoral al secției de votare se aduc la cunoștința publică prin afișare la loc vizibil.

(8) Măsurile administrative dispuse de birourile electorale referitoare la afișajul electoral se duc la îndeplinire de către primarul unității administrativ-teritoriale, de îndată ce i-au fost comunicate.

13) Pentru secțiile de votare din străinătate, dispozițiile prezentului articol se aplică, după caz, cu luarea în considerare a condițiilor specifice privind organizarea acestora.

Votarea (Formular B) – orele 7 -21

Etapele votării sunt următoarele:

Art 44, Legea 370/2004 – identificarea alegătorilor

(5) Accesul alegătorilor în sala de vot are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor. Alegătorii își prezintă actele de identitate operatorii de calculator, care preiau și introduc datele personale ale alegătorilor în Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, conform hotărârii Autorității Electorale Permanente.

Alegătorii pot opta să voteze pentru alegeri și/sau pentru referendum. Pentru referendum se pot prelua doar toate buletinele de vot, nu unul sau două. Alegătorul care optează pentru un singur scrutin poate ulterior reveni la secția de votare pentru a vota și la celălalt scrutin.

Hotărârea BEC 6H/2024 – votarea la alegeri și / sau referendum

Art 1 (2) Alegătorii pot opta să își exercite dreptul de vot numai pentru un singur tip de scrutin sau pentru ambele scrutine, prezența acestora la vot urmând a fi consemnată pe liste electorale distincte pentru cele două tipuri de scrutin.

Art 3 (3) Alegătorul, care optează să își exercite dreptul de vot la referendumul local și îndeplinește condițiile legale pentru a vota, va primi, în mod obligatoriu, toate buletinele de vot aferente întrebărilor care fac obiectul referendumului, câte un exemplar din fiecare.

(6) [...]Sistemul informatic privind monitorizarea prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal permite alegătorului care a optat să voteze pentru un singur scrutin ca, ulterior, să revină la secția de votare pentru a-și exercita dreptul de vot și la cel de-al doilea scrutin.

Vezi pagina **40** pentru **secțiunea legată de SIMPV.**

Art 44, Legea 370/2004 – alegători care au nevoie de asistență în secția de votare

(8) În situația în care alegătorul, din motive bine întemeiate, constatate de către președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate semna în lista electorală, președintele face o mențiune în listă, confirmată prin semnătura sa și a încă unui membru al biroului electoral.

(9) Alegătorii votează separat în cabine închise, aplicând ștampila cu mențiunea «VOTAT» înăuntrul patruleterului care cuprinde numele candidatului pentru care optează.

(10) Prezența oricărei persoane în cabinetele de vot, în afara celei care votează, este interzisă.

Alegătorul care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur are dreptul să cheme în cabina de votare un

Însoțitor ales de el, pentru a-l ajuta. Acesta nu poate fi din rândul persoanelor acreditate, al membrilor biroului electoral al secției de votare sau al candidaților.

(11) După ce a votat, alegătorul are obligația de a introduce buletinul de vot în urnă.

Conform Deciziei BEC 97D/17.10.2024 – asistarea alegătorilor

Art. 10. – (1) Alegătorul care se prezintă la secția de votare și, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur, are dreptul să cheme în cabina de votare, în scopul de a-l ajuta, un însoțitor ales de el. Acesta nu poate fi din rândul persoanelor acreditate/observatorilor, al membrilor biroului electoral al secției de votare sau al candidaților.

(2) Prin motiv temeinic care împiedică alegătorul să voteze singur, astfel cum este prevăzut la alin. (1), se înțelege situația obiectivă sau condiția medicală care îl pune pe alegător în imposibilitatea de a parcurge singur, în cabina de votare, activitatea de răsfoire a buletinului de vot și de aplicare a ștampilei cu mențiunea <<VOTAT>> pe competitorul electoral pe care dorește să-l voteze. Motivul temeinic trebuie să poată fi constatat cu ușurință de către președintele biroului electoral al secției de votare cu propriile simțuri sau din analiza unor înscrisuri doveditoare pe care le prezintă alegătorul, fără a fi necesare verificări suplimentare.

(3) Invocarea neștiinței de carte, a analfabetismului, a necunoașterii legii sau a necunoașterii limbii române nu constituie motiv temeinic care împiedică alegătorul să voteze singur.

(4) În situația în care alegătorul, din motive bine întemeiate, constatate de către președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate semna în lista electorală, președintele face o mențiune în lista electorală, confirmată prin semnătura sa și a unui alt membru al biroului electoral.

Art 44, Legea 370/2004 - Eliberarea unui nou buletin de vot

(12) La cererea alegătorului, în cazul în care acesta a aplicat greșit ștampila cu mențiunea «VOTAT», dar nu a introdus buletinul în urnă, președintele biroului electoral al secției de votare îi poate elibera, numai o singură dată, un nou buletin, reținând și anulând buletinul de vot inițial și făcând mențiunea corespunzătoare la pct. j) din procesul-verbal prevăzut la art. 49 alin. (1).

(13) Ștampila încredințată pentru votare se restituie președintelui sau acelor membri ai biroului electoral al secției de votare desemnați de acesta.

(14) Președintele poate lua măsuri ca staționarea unui alegător în cabina de votare să nu se prelungească nejustificat.

Art 44, Legea 370/2004 - Contestarea identității alegătorului

(15) Candidații și oricare alegător au dreptul să conteste identitatea persoanei care se prezintă la vot. În acest caz, identitatea se stabilește de președintele biroului electoral al secției de votare prin orice mijloace legale. În cazul în care contestația este întemeiată, președintele biroului electoral al secției de votare îl va opri de la votare pe alegătorul

contestat, va consemna faptul într-un proces-verbal și va sesiza această situație autorităților competente.

Art 44, Legea 370/2004 – Suspendarea votării

(16) Președintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice. Durata totală a suspendărilor nu poate depăși o oră. Suspendarea este anunțată prin afișare la ușa sediului secției de votare imediat ce s-a produs evenimentul care a declanșat suspendarea.

(17) În timpul suspendării, urnele de votare, ștampilele, buletinele de vot și celelalte documente și materiale ale biroului electoral al secției de votare vor rămâne sub pază permanentă. În timpul suspendării nu poate părăsi sala de votare mai mult de jumătate din numărul membrilor biroului electoral al secției de votare, în același timp. Candidații și persoanele acreditate care asistă la votare nu pot fi obligate să părăsească sala de votare în acest timp.

Decizia BEC 114/2024, art 12, art 16 – fotografierea buletinului de vot este interzisă

Art. 12. - (1) Fotografierea sau filmarea prin orice mijloace a buletinului de vot este interzisă.

Art. 16. - Reprezentanții instituțiilor mass-media străine acreditate de Autoritatea Electorală Permanentă și ai instituțiilor mass-media românești au posibilitatea de a filma/fotografia în locurile publice din zona de votare și în localul secției de vot fără a aduce atingere secretului votului și fără a prelua date cu caracter personal.

Decizia BEC 114/2024, art 13 – alte interdicții

(4) Pe durata votării se interzice membrilor birourilor electorale și persoanelor acreditate să poarte ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală.

(5) Sunt interzise comercializarea și/sau consumul de alcool în jurul sediului secției de votare din țară, pe durata votării, până la o distanță de 500 m.

(6) Prin organizarea evenimentelor de orice gen nu se poate obstrucționa accesul persoanelor la secțiile de votare în preția votării și în zilele votării.

Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV) și rolul operatorilor de calculator

SIMPV este sistemul electronic care are rolul de a verifica identitatea persoanei, de a preveni votul multiplu și de a transmite rezultatele din secțiile de votare către nivelul ierarhic superior. În secția de votare există un operator și o tabletă, prin intermediul căreia operatorul realizează toate operațiunile. Operatorul nu face parte din BESV, iar deciziile le ia doar președintele biroului electoral la solicitarea operatorului. **Vezi secțiunea Ziuă alegerilor.**

Operatorii sunt desemnați prin hotărâre a AEP și sunt selectați prin tragere la

sorti computerizată.

Fiecare secție de votare din țară va avea cel puțin o tabletă.

Hotărârea AEP 36/2019 – rolul operatorilor de calculator

Art. 12. -

(1) Operatorii de calculator repartizați la secțiile de votare din țară exercită următoarele atribuții principale:

c) sunt prezenți în secția de votare în preziua votării, de la ora 18,00 până la finalizarea activităților din ziua respectivă, precum și în ziua votării, de la ora 6,00 până la încheierea operațiunilor de numărare a voturilor și consemnare a rezultatelor votării;

d) asigură înscrierea corectă în SIMPV a codurilor numerice personale ale alegătorilor care se prezintă la vot, conform prezentelor norme metodologice;

e) comunică, de îndată, președintelui biroului electoral al secției de votare mesajele și semnalările returnate de SIMPV;

f) asigură îndeplinirea dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare, conform normelor metodologice aplicabile;

g) asigură înregistrarea audiovideo neîntreruptă a operațiunilor efectuate de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru numărarea voturilor și completarea proceselor-verbale;

h) asigură introducerea electronică a rezultatelor votării în formularul pentru verificarea corelațiilor, instalat pe terminalul informatic pus la dispoziție de către Serviciul de Telecomunicații Speciale; aplicația informatică menționată va asigura verificarea îndeplinirii corelațiilor legale dintre datele introduse, conform cheilor legale de control, și va semnaliza eventualele erori sau neconcordanțe care trebuie corectate sau remediate pentru a asigura încheierea proceselor-verbale cu respectarea corelațiilor prevăzute de lege;

i) asigură transmiterea electronică a datelor prevăzute de lit. i) și a fotografiilor proceselor-verbale semnate de către membrii biroului electoral al secției de votare către Sistemul informatic central, prin apăsarea butonului "Finalizare proces electoral"; dacă în momentul finalizării procesului electoral nu există conexiune la SIMPV, va asigura transmiterea în sistem a proceselor-verbale de îndată ce terminalul informatic va avea conexiune la SIMPV;

j) informează președintele biroului electoral al secției de votare și Centrul de preluare a apelurilor cu privire la disfuncționalitățile terminalului informatic;

k) realizează actualizările ADV pe terminalul informatic utilizat;

l) îndeplinesc orice alte atribuții prevăzute de prezentele norme metodologice.

Cum funcționează SIMPV?

Funcționarea SIMPV este reglementată de **Legea 208/2015**, respectiv **Hotărârile AEP 36/2019, cu actualizările ulterioare**.

Operatorul de calculator verifică actul de identitate și în funcție de mesajul primit de sistem se pot lua mai mult măsuri specificate mai jos (Hotărârea AEP 36/2019). Alegătorii sunt marcați separat pentru alegeri și pentru referendum.

Mesaje SIMPV

Situție	Măsură ce urmează a fi luată
<p>a) pentru alegătorul care se regăsește în listele electorale permanente ale secției respective și care nu a mai votat la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare verde va fi</p> <p>"Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . . , poate vota la această secție de votare, fiind înscris în lista electorală permanentă la poziția nr. . . . .";</p>	<p>după ce validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului român care s-a prezentat la vot, operatorul de calculator predă, de îndată, actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare sau altui membru desemnat de către acesta, cu indicarea numărului poziției la care este înscris alegătorul.</p>
<p>b) pentru alegătorul român care se prezintă la vot la o secție de votare unde nu este înscris în lista electorală permanentă și care nu a mai votat la același tur de scrutin, deoarece este arondat la altă secție de votare, mesajul evidențiat pe fond de culoare galbenă va fi</p> <p>"Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . . , este arondat la Secția de votare nr. . . . . din localitatea . . . . . , județul . . . . .";</p>	<p>operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza acordului verbal al președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot. În cazul prevăzut de alin. (1) lit. b) sunt incluse toate situațiile prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. a) -d) din Legea nr. 370/2004</p>
<p>c) pentru alegătorul care deține pașaport simplu electronic ori pașaport simplu temporar cu menționarea țării de domiciliu și care nu a mai votat la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare galbenă va fi</p> <p>"Alegătorul CRDS . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . .";</p>	<p>operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza acordului verbal al președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>

<p>....., poate vota la această secție de votare.";</p>	
<p>d) pentru alegătorul român care este omis din lista electorală permanentă și care nu a mai votat la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "Persoana cu CNP ..... nu este înscrisă în listele electorale permanente.";</p>	<p>președintele biroului electoral al secției de votare va contacta Autoritatea Electorală Permanentă prin Centrul de preluare a apelurilor.</p> <p>(9) Situațiile prevăzute la alin. (1) lit. d) -k) și deciziile președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite sau nu exercitarea dreptului de vot se consemnează în scris în formularul privind consemnarea cazurilor deosebite semnalate de SIMPV, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 2.</p>
<p>e) pentru persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani până în ziua votării inclusiv, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Persoana cu CNP ..... nu are drept de vot. Nu a împlinit vârsta de 18 ani!";</p>	<p>operatorul de calculator are obligația de a preda, de îndată, actul de identitate al alegătorului președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV.</p> <p>În cazul prevăzut de alin. (1) lit. e), operatorul de calculator nu poate valida operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al persoanei care nu are încă vârsta de 18 ani la data la care s-a prezentat la vot.</p>
<p>f) pentru persoana căreia i s-a interzis exercitarea dreptului de vot sau care a fost pusă sub interdicție, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Persoana ..... (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP ....., nu are drept de vot!";</p>	<p>operatorul de calculator are obligația de a preda, de îndată, actul de identitate al alegătorului președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV.</p>

<p>g) pentru alegătorul care figurează că a fost înscris deja în SIMPV la același scrutin în țară, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi</p> <p>"ATENȚIE! Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . ., figurează că a votat la Secția de votare nr. . . . . din localitatea . . . . ., județul . . . . ., la ora . . . . ."</p>	<p>În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. g) și h), președintele biroului electoral al secției de votare va contacta telefonic, prin intermediul terminalului telefonic pus la dispoziție de Serviciul de Telecomunicații Speciale, președintele biroului electoral al secției de votare din țară unde alegătorul figurează deja înscris în SIMPV, în vederea identificării eventualei semnături a acestuia în dreptul datelor sale de identificare din listele electorale. Convorbirea va fi înregistrată de Serviciul de Telecomunicații Speciale.</p> <p>(8) În cazurile prevăzute de alin (1) lit. f) -k), operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot în baza deciziei președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>h) pentru alegătorul care figurează că a fost înscris deja în SIMPV la același scrutin în străinătate, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi</p> <p>"ATENȚIE! Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . ., figurează că a votat la Secția de votare nr. . . . . din localitatea . . . . ., statul . . . . ., la ora . . . . ."</p>	
<p>i) pentru alegătorul care figurează în SIMPV că a votat prin corespondență, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi</p> <p>"ATENȚIE! Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . ., figurează că a votat prin corespondență."</p>	
<p>j) pentru alegătorul care a formulat cerere de votare prin intermediul urnei speciale și care se prezintă la secția de votare, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi</p> <p>"Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . ., figurează că a făcut cerere de vot cu urna specială la Secția de votare nr. . . . . din localitatea . . . . ."</p>	

<p>... , județul . . . . . , la ora . . . .</p>	
<p>k) pentru alegătorul care se prezintă la vot cu un act de identitate care nu se află în termen de valabilitate, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "Atenție! Este posibil ca actul de identitate să fie expirat."</p>	
<p>l) pentru codul numeric personal al alegătorului înscris în listele electorale permanente din străinătate și care nu a mai votat la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare galbenă va fi "Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . . , este înscris în listele electorale permanente din străinătate."</p>	<p>operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza acordului verbal al președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>m) pentru codul numeric personal al alegătorului înscris în listele electorale permanente pentru votul prin corespondență și care nu figurează că a votat prin corespondență la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare galbenă va fi "Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . . , este înscris în listele electorale permanente pentru votul prin corespondență."</p>	<p>operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza acordului verbal al președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>în cazul în care codul numeric personal începe cu una din cifrele 7, 8 sau 9, la scrutinele la care pot participa numai cetățeni români cu drept de vot mesajul evidențiat pe fond</p>	<p>operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al persoanei care se prezintă la vot nu poate fi validată</p>

de culoare roșie va fi "Codul numeric personal, ... aparține unei persoane care nu are cetățenie română."	
---	--

Situațiile de la lit. d) – k) și deciziile președintelui BESV de a permite sau nu exercitarea dreptului de vot se consemnează în scris în formularul privind consemnarea cazurilor deosebite semnalate de SIMPV.

Hotărârea BEC 6H/2024 - la secțiile de votare din localitățile unde este organizat un referendum local la aceeași dată cu un tur de scrutin al alegerilor pentru Președintele României din anul 2024

(3) [...] operatorii de calculator ai birourilor electorale ale secțiilor de votare vor aduce la cunoștința alegătorilor faptul că SIMPV înregistrează prezența la vot, separat pentru fiecare scrutin în parte.

(4) [...] operatorii de calculator ai birourilor electorale ale secțiilor de votare vor înregistra în SIMPV opțiunea alegătorului de a vota numai pentru un singur tip de scrutin sau pentru ambele scrutine, așa cum a fost comunicată de către acesta. Operatorul de calculator al biroului electoral al secției de votare aduce la cunoștința președintelui biroului electoral al secției de votare atât mesajele furnizate de SIMPV, cât și opțiunile alegătorilor, astfel încât alegătorii să primească buletinele de vot conform opțiunilor înscrise în SIMPV.

(5) Alegătorul, care optează să își exercite dreptul de vot la referendumul local și îndeplinește condițiile legale pentru a vota, va primi, în mod obligatoriu, toate buletinele de vot aferente întrebărilor care fac obiectul referendumului, câte un exemplar din fiecare.

(6) [...] SIMPV permite alegătorului care a optat să voteze pentru un singur scrutin ca, ulterior, să revină la secția de votare pentru a-și exercita dreptul de vot și la cel de-al doilea scrutin.

Deciziile nu sunt luate de operatori, ci de președinte BESV.

Procedura pentru cazurile în care SIMPV arată că un alegător ar mai fi votat

Decizia BEC 114/2024, art 2

- informează alegătorul că SIMPV a semnalat faptul că s-a mai prezentat la vot la același scrutin;

- aduce la cunoștința alegătorului prevederile art. 387 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, potrivit căreia fapta unei persoane care votează de două sau mai multe ori constituie infracțiunea de fraudă la vot care se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi;
- în cazul în care **alegătorul stăruie** în solicitarea de a-și exercita dreptul de vot, președintele BESV va contacta telefonic, prin intermediul terminalului pus la dispoziție de STS, BESV unde alegătorul figurează deja înscris în SIMPV, în vederea identificării eventualei semnături a acestuia în dreptul datelor sale de identificare din listele electorale;
- în situația în care secția indicată în mesaj este o secție de votare din străinătate, operatorul centrului de preluare a apelurilor îi va comunica acest lucru președintelui BESV, iar acesta va permite alegătorului să își exercite dreptul de vot doar după ce alegătorul va completa și semna în prezența președintelui și a operatorului de calculator o declarație
- în cazul în care președintele BESV din țară apelate **infirmă existența unei semnături** în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, îi va permite acestuia exercitarea dreptului de vot.
- în cazul în care președintele BESV apelate **confirmă existența unei semnături în lista electorală** în dreptul alegătorului în cauză, i se va permite să voteze după ce doar după ce alegătorul va completa și semna în prezența președintelui și a operatorului de calculator o declarație

Modelul formularului privind consemnarea cazurilor deosebite semnalate de Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV)

Statul:
Localitatea:
Secția de votare nr. ....

FORMULAR
pentru consemnarea cazurilor deosebite semnalate de SIMPV

Nr. crt.	Numele și prenumele alegătorului	Codul numeric personal	Caz semnalat de SIMPV*	Semnătura operatorului de calculator	Decizia președintelui biroului electoral al secției de votare**	Semnătura președintelui biroului electoral al secției de votare
1.						
2.						
3.						
...						
...						

! Art. 35. - (1) Disfuncționalitatea SIMPV nu determină suspendarea sau întreruperea votării.

(2) Operatorul de calculator va aduce de îndată la cunoștința președintelui biroului electoral al secției de votare următoarele situații:

a) defecțiuni ale terminalului informatic sau ale echipamentelor conexe;

b) defecțiuni ale conexiunilor la SIMPV;

c) imposibilitatea de a accesa și/sau de a efectua operațiuni în interfața ADV în modul online;

d) întârzierile mai mari de 2 minute în primirea mesajelor prevăzute de prezentele norme metodologice.

(4) În situațiile prevăzute la alin. (2), președintele BESV va întocmi procesul-verbal în care vor fi consemnate aspectele constatate, precum și durata disfuncționalității. Procesul-verbal, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 3, se semnează de către președintele BESV, precum și de către operatorul de calculator.

(5) Apariția și încetarea disfuncționalității SIMPV sunt notificate telefonic, de îndată, biroului electoral ierarhic superior, precum și Centrului de preluare a apelurilor, de către operatorul de calculator sau președintele biroului electoral al secției de votare.

(6) Serviciul de Telecomunicații Speciale asigură asistența tehnică în vederea remedierii cauzelor care au condus la disfuncționalitatea SIMPV.

(7) Situațiile prevăzute la alin. (2) sunt aduse la cunoștința membrilor BESV de către președintele acestuia.

Art. 36. - (1) Pe perioada disfuncționalității SIMPV, la secțiile de votare din țară, în cazul în care terminalul informatic este funcțional, alegătorii prezintă actele de identitate operatorului de calculator, care validează în ADV, în modul off-line, codurile numerice personale ale alegătorilor care se prezintă la vot.

(2) În cazul în care, într-o secție de votare din țară, terminalul informatic nu este funcțional, până la momentul înlocuirii acestuia se utilizează numai listele electorale pe suport hârtie. Alegătorii care se prezintă la vot pe durata disfuncționalității SIMPV sunt înscrși și în formularul în care se consemnează codurile numerice personale ale alegătorilor care se prezintă la vot pe durata disfuncționalității Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 4.

(4) După încetarea disfuncționalității terminalului informatic sau după înlocuirea acestuia de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, operatorul de calculator va introduce codurile numerice personale ale alegătorilor care s-au prezentat la vot pe perioada disfuncționalității acestuia, în termenul prevăzut de art. 14 alin. (9).

(5) După încetarea disfuncționalității SIMPV, în cazul în care terminalul informatic este funcțional, datele înscrise în ADV în modul off-line sunt transmise automat către Sistemul informatic central unde sunt verificate. Eventualele notificări privind cazurile în care sunt înregistrate în SIMPV persoane omise din listele electorale permanente, cazurile în care o persoană a votat fără a avea acest drept, deși era înscrisă în lista persoanelor cărora li s-a interzis exercitarea acestui drept și a persoanelor puse sub interdicție, precum și cazurile

În care un alegător a votat de mai multe ori sunt transmise Ministerului Afacerilor Interne, conform prezentelor norme metodologice.

(6) În situația în care conexiunea cu Sistemul informatic central a terminalului informatic din secția de votare este întreruptă, la mesajele returnate se va adăuga mesajul "SIMPV nu este accesibil".

(7) În situația în care conexiunea cu Sistemul informatic central a terminalului informatic din secția de votare este întreruptă, ADV va verifica doar dacă alegătorii sunt înscriși în lista electorală permanentă a secției de votare sau dacă nu figurează în evidența persoanelor cărora li s-a interzis exercitarea dreptului de vot sau care au fost puse sub interdicție.

(8) Pe durata disfuncționalității SIMPV, președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară verifică prin intermediul terminalului telefonic pus la dispoziție de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, prin serviciul USSD, dacă alegătorii care se prezintă la vot au drept de vot și dacă aceștia figurează că au mai votat. Jurnalizarea verificărilor prin serviciul USSD se transmite în timp real potrivit prezentelor norme metodologice.

Întrebări pentru membrii BESV

Observatorii trebuie să discute cu mai mulți membri ai BESV care reprezintă diferite partide politice. Printre întrebările ce pot fi adresate membrilor secției de votare se numără următoarele:

- Cum au fost selectați membrii comisiei? Reprezintă ei partidele politice? Care este profesia lor în mod obișnuit?
- Sunt prezenți toți membrii comisiei? Există membri care au fost împiedicați să facă parte din comisie?
- Cum sunt împărțite îndatoririle membrilor comisiei secției de votare pentru a asigura eficiența și siguranța votării?
- Membrii comisiei de votare au participat la o instruire formală?
- Când au fost primite buletinele de vot și celelalte materiale necesare votării și cum au fost păstrate acestea înainte de ziua alegerilor?
- Câte buletine de vot au fost primite inițial de secția de votare respectivă?
- Există suficiente buletine de vot și materiale necesare votării?
- Care este numărul total al alegătorilor înscriși pe liste de alegători la secția de votare respectivă și câți alegători s-au prezentat la vot?
- Există o listă de alegători care votează la domiciliu cu urna specială și, dacă da, există un număr neobișnuit de mare de alegători pe listă?
- Au existat cazuri în care alegătorii au fost împiedicați să voteze deoarece numele lor nu apărea pe liste la această secție de votare? Dacă unii alegători nu s-au prezentat cu actele de identitate necesare, cum s-a rezolvat această

problemă?

- Au avut loc tulburări sau nereguli, au fost permise reclamații, și cum au fost rezolvate?

Observatorii trebuie să încerce să stabilească dacă membrii comisiei par a fi bine instruiți și s-au familiarizat cu procedurile de votare, dacă par a fi liberi să discute despre îndatoririle lor, precum și dacă par să-și îndeplinească îndatoririle în mod imparțial.

Observarea scrutinului în cadrul secțiilor de votare

Dincolo de conversația cu membrii BESV, observatorii trebuie să urmărească cu atenție toate procedurile desfășurate la secția de votare. Observatorii trebuie să decidă pe baza judecății personale dacă anumite aspecte sau proceduri prezintă nereguli și să le semnaleze.

Printre problemele și procedurile care trebuie urmărite se numără următoarele:

- Există indicii de dezorganizare, ca de exemplu cozi neobișnuit de lungi sau întâzieri excesive?
- În secția de votare există materiale de campanie electorală sau se desfășoară activități de campanie electorală?
- Se încearcă să se solicite alegătorilor să voteze într-un anumit fel, sau se exercită presiuni asupra acestora? Există indicii privind anumite acțiuni de intimidare?
- În secțiile de votare se află reprezentanți ai poliției, ai forțelor de ordine sau ai autorităților guvernamentale?
- Sunt prezente în secția de votare alte persoane care nu par a avea funcții oficiale?
- Procesul de votare este administrat de alte persoane decât membrii comisiei, respective operatorul de calculator sau membrii comisiei primesc instrucțiuni de la alte persoane?
- Cum se stabilește identitatea alegătorilor? Alegătorii prezintă documentele necesare?
- Alegătorii semnează în listele de alegători, iar cărțile lor de identitate sunt marcate cu timbrul autocolant?
- Există semnături aparent identice în lista de alegători?
- Există cazuri în care alegătorii sunt împiedicați să voteze deoarece nu sunt înscrși în liste?
- Buletinele de vot au ștampila secției de votare?

- Alegătorii primesc mai multe buletine de vot, sau există alte indicii privind votarea multiplă?
- Există indicii privind introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât cele la care au dreptul alegătorii?
- Alegătorii manifestă o bună înțelegere a procesului electoral, sau există un număr mare de alegători care solicită ajutor?
- Formatul secției de votare ar putea fi cauza compromiterii secretului votului?
- Alegătorilor li se permite să intre însoțiți în cabina de vot?
- Există alegători care votează în afara cabinei de vot?
- Sediul secției de votare este accesibil pentru o persoană cu dizabilități neasistată?
- Alegătorii care au nevoie de asistență primesc ajutorul adecvat?
- Urnele sunt amplasate în raza vizuală a comisiei electorale și a observatorilor?
- Urnele sunt sigilate corespunzător?
- Toate procedurile de votare sunt urmate eficient și adecvat?

Alte contacte stabilite la secțiile de votare

Pe lângă discuțiile cu membrii secțiilor de votare și constatările independente, observatorii trebuie să încerce să discute cu alți observatori sau delegați ai mass media sau partidelor politice întâlniți în secția de votare. Comentariile acestora pot oferi informații suplimentare privind atmosfera în care se desfășoară votarea la respectiva secție de votare și activitatea membrilor comisiei.

Posibile probleme de luat în considerare în timpul votării:

- Acțiuni inoportune din partea forțelor de ordine și/sau poliției, ca de exemplu notarea sau raportarea prin telefon a datelor privind prezența la vot sau rezultatelor.
- Prezența unor grupuri numeroase de alegători în vecinătatea secțiilor de votare poate indica faptul că participarea acestora la vot este coordonată și/sau nu rezultă din voința proprie; observatorii trebuie să cerceteze dacă asemenea grupuri sunt însoțite de persoane care le coordonează și dacă există indicii privind mita electorală.
- Utilizarea neregulamentară a urnelor mobile (observatorii trebuie să rețină că numai alegătorii care au depus cerere scrisă pot utiliza urna mobilă).

- Înscriseri foarte numeroase în listele suplimentare. În timpul votării, înainte de a ieși din secția de votare (pentru orice motiv, inclusiv însoțirea urnei mobile) este recomandat ca observatorii să noteze de fiecare dată numărul alegătorilor înscrisi pe liste suplimentare și să-l compare cu numărul alegătorilor înscrisi pe liste suplimentare la întoarcerea observatorului în secția de votare, pentru a putea afla dacă într-un timp scurt comisia a înscris în liste speciale un număr anormal de mare de alegători.
- Urnă nesigilată (starea sigiliilor nu se menționează separat în procesul verbal).
- Confuzie sau lipsă de organizare, cazuri în care membrii comisiilor de votare nu urmează procedurile
- Prezența persoanelor neautorizate în secțiile de votare
- Desfășurarea activităților de campanie în ziua votării, materiale de campanie în secțiile de votare
- Deschiderea cu întârziere a secțiilor de votare, întârzieri excesive în administrarea votării
- Limitarea dreptului alegătorilor de a-și exprima votul
- Cazurile în care identitatea alegătorilor nu este verificată
- Cazurile în care secretul votului nu este asigurat, cabine de vot deschise
- Inadvertențe în listele de alegători
- Votarea în grup, votarea prin reprezentanți, votul multiplu
- Introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât cele la care au dreptul alegătorii
- Buletine de vot dinainte marcate
- Absența materialelor electorale necesare
- Activități inoportune din partea reprezentanților candidaților sau partidelor politice, imixțiuni în activitatea comisiilor electorale sau observatorilor
- Influența autorităților sau partidelor locale în secțiile de vot. Se poate întâmpla ca persoane care nu fac parte din biroul electoral să încerce să influențeze procesul electoral prin presiuni asupra alegătorilor, observatorilor, celorlalți reprezentanți ai partidelor etc.
- Transportul organizat al alegătorilor. Deși nu este o infracțiune în sine, poate deseori implica influențarea alegătorilor sau chiar mituirea acestora. Dacă observați astfel de activități, este de dorit să urmăriți activitatea pe termen

mai lung, să notați numerele de înmatriculare și să le comunicați coordonatorului

- Necunoașterea legislației de către membrii biroului electoral. Dacă observați probleme care rezultă din astfel de cauze, cel mai important este să faceți o observație, pornind de la textul legal, reprodus cât mai exact. Rețineți că nu faceți parte din biroul electoral, așadar nu încercați să controlați organizarea alegerilor. Nu participați la luarea deciziilor sau la numărarea voturilor.

Închiderea secției și numărarea voturilor (Formular C)

Art 46, Legea 370/2004 – ora de închidere a secției de votare

(1) La ora 21,00 președintele biroului electoral al secției de votare declară votarea încheiată și dispune închiderea localului de vot.

(2) Alegătorii care la ora 21,00 se află la sediul secției de votare, precum și cei care se află la rând în afara sediului secției de votare pentru a intra în localul de vot pot să își exercite dreptul de vot.

(3) Doi membri desemnați de biroul electoral al secției de votare, din cadrul acestuia, verifică la ora 21,00 dacă în afara sediului secției de votare se află alegători care așteaptă să își exercite dreptul de vot și constată și monitorizează ordinea în care aceștia au acces în localul de vot.

(4) Alegătorii aflați în situațiile prevăzute de alin. (2) și (3) pot vota până cel mult la ora 23,59.

Decizia nr.97D/17.10.2024, art.8 stabilește pașii procedurali:

Art. 8. – (1) În situația în care, la ora 21,00, președintele biroului electoral al secției de votare constată că în secția de votare, precum și la rând, în afara sediului acesteia, se află persoane care s-au prezentat să voteze, va prelungi votarea până cel mai târziu la ora 23,59.

(2) La ora 21,00, doi membri ai biroului electoral al secției de votare, desemnați de către președintele respectivului birou electoral, verifică dacă în sediul secției de votare și/sau în afara acestuia se află alegători care stau la rând pentru a-și exercita dreptul de vot.

(3) În cazul în care la ora 21,00, în sediul secției de votare și/sau în afara acestuia se află alegători care stau la rând pentru a-și exercita dreptul de vot, cei doi membri ai biroului electoral prevăzuți la alin. (2) efectuează următoarele operațiuni:

a) numără alegătorii aflați la rând la ora 21,00;

b) înmânează bonuri de ordine alegătorilor aflați la rând la ora 21,00, pe care s-a aplicat ștampila de control a secției de votare sau echivalentul acesteia, după caz;

c) consemnează numărul alegătorilor aflați la rând la ora 21,00 într-un proces verbal constatator al cărui tipizat este prevăzut în Anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezenta decizie;

d) predau procesul-verbal prevăzut la lit. c) președintelui biroului electoral al secției de votare care comunică, de îndată, prin orice mijloc, biroului electoral județean, biroului electoral al sectorului municipiului București sau biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, după caz, numărul alegătorilor aflați la rând la ora 21,00;

e) rămân în afara localului de vot pentru a monitoriza ordinea de acces în cadrul acestuia;

f) interzic altor persoane să se așeze la rând pentru a își exercita dreptul de vot ulterior orei 21,00.

(4) Înaintea exercitării dreptului de vot, alegătorii aflați în situația prevăzută la alin. (3) predau biroului electoral al secției de votare bonurile de ordine primite conform alin. (3) lit. b).

Procedurile de numărare în secții (formular C)

După încheierea votării și închiderea localului secției de votare, președintele BESV se va asigura că:

- operatorul de calculator va apăsa în aplicație butonul de închidere a secției de votare
- secția se închide doar după ce au fost validate în sistem datele persoanelor care și-au exercitat dreptul de vot prin intermediul urnei speciale și/sau după ce au fost preluate și validate datele alegătorilor menționate în „Formularul de înscriere a CNP-urilor alegătorilor care se prezintă la vot pe durata disfuncționalității SIMPV”
- operațiunea nu se întâmplă mai târziu de 23:59
- operațiunea de închidere trebuie să includă și datele legate de referendum, unde acesta se organizează

Înregistrarea audio-video a procedurilor cu ajutorul SIMPV

Președintele BESV va lua măsuri pentru ca înregistrarea audio-video a operațiunilor realizate de la încheierea votării și până la transmiterea în SIMPV, a formularelor de verificare a corelațiilor, să se realizeze continuu. Tableta se așază într-un loc fix, pentru a asigura o imagine clară asupra întregului proces de numărare a voturilor. **Nimeni nu are dreptul de a realiza copii după înregistrări sau de a scoate date din secția de votare.**

Art 49¹, Legea 370/2004

(1) Operatorii de calculator asigură, în condițiile stabilite prin hotărâre a Autorității Electorale Permanente, înregistrarea video-audio neîntreruptă a operațiunilor efectuate de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru numărarea voturilor.

(3) Înregistrările prevăzute la alin. (1) și fotografiile proceselor-verbale prevăzute la alin. (2) se realizează în localul de vot prin intermediul terminalelor informatice puse la dispoziție de Serviciul de Telecomunicații Speciale.

Legea 370/2004, art 48 – procedurile pentru alegerile prezidențiale

(1) După închiderea sălii unde se votează, președintele, în prezența membrilor biroului electoral, efectuează operațiunile de numărare a buletinelor de vot și de consemnare a rezultatului votării, după cum urmează:

a) **verifică starea sigiliilor de pe urnele de votare**, sigilează fanta urnelor de votare, introduce ștampilele cu mențiunea "VOTAT" într-un plic care se sigilează prin aplicarea ștampilei de control a secției de votare. Dispariția uneia sau a mai multor ștampile se consemnează la pct. i) al procesului-verbal prevăzut la art. 49 alin. (1);

b) **anulează buletinele de vot neîntrebuțate**, prin înscrierea pe diagonala primei pagini a mențiunii "ANULAT" și aplicarea ștampilei de control a secției de votare; în cazul în care există pachete intacte cu buletine de vot, mențiunea "ANULAT" se înscrie o singură dată pe pachetul respectiv și se aplică o singură dată ștampila de control;

c) **stabilește numărul alegătorilor înscrși în lista electorală permanentă**; este interzis, sub sancțiunea legii, ca pe aceste documente să existe ștersături, modificări sau completări; rezultatul numărării se va înscrie la pct. a) din procesul-verbal prevăzut la art. 49 alin. (1);

d) **stabilește numărul alegătorilor prezenți la urne**, prin numărarea semnăturilor înscrise pe listele electorale permanente existente în secția de votare, respectiv pe tabelele întocmite conform art. 9. Rezultatele vor fi consemnate în procesul-verbal la pct. b), respectiv pct. b1, b2 și b3 din procesul-verbal prevăzut la art. 49 alin. (1);

e) **desigilează urnele**, una câte una, numără buletinele de vot și deschide buletinele de vot unul câte unul; la deschiderea fiecărui buletin, președintele citește cu voce tare numele și prenumele candidatului votat și arată buletinul de vot celor prezenți; buletinele de vot deschise se grupează pe candidați, se numără și se leagă separat; voturile nule și voturile valabil exprimate pentru fiecare candidat se consemnează în câte un tabel separat de câte un membru al biroului electoral al secției de votare, desemnat de președinte.

Decizia BEC 170 D/2024 – procedurile pentru referendum

Art. 3. - Împreună cu activitățile de consemnare a rezultatelor votării la alegerile pentru Președintele României din anul 2024 prevăzute la art. 3 din Decizia nr. 151D/14.11.2024 vor fi realizate, în mod concomitent, și următoarele activități privind operațiunile vizând consemnarea rezultatelor votării la referendumul local, după cum urmează:

a) **verificarea stării sigiliilor de pe urna/urnele de votare aferentă/aferente referendumului și sigilarea fantei/fantelor de votare a acesteia/acestora;**

- b) **anularea buletinelor de vot pentru referendum neîntrebuițate** prin înscrierea pe diagonala primei pagini a mențiunii „ANULAT” și aplicarea ștampilei de control a secției de votare; în cazul în care există pachete cu buletine de vot intacte, mențiunea „ANULAT” se aplică o singură dată pe pachetul respectiv și se aplică o singură dată ștampila de control; numărul acestor buletine se va înscrie la pct. 4 din procesul-verbal aferent referendumului local; dacă sunt supuse referendumului două sau mai multe probleme de interes local, numărul buletinelor de vot neîntrebuițate și anulate pentru fiecare întrebare a referendumului se înscrie la pct. 4 din procesul-verbal corespunzător fiecărei întrebări;
- c) **numărul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuițate va fi consemnat la pct. 3 din procesul-verbal privind rezultatele votării la referendum;** dacă sunt supuse referendumului două sau mai multe probleme de interes local, numărul buletinelor de vot primite pentru a fi întrebuițate pentru fiecare întrebare a referendumului se înscrie la pct. 3 din procesul-verbal corespunzător fiecărei întrebări;
- d) **constatarea numărului alegătorilor înscriși în lista electorală permanentă pentru referendumul local, fără scăderea niciuneia dintre pozițiile din listă;** numărul constatat se va înscrie la pct. 1 din procesul-verbal privind rezultatele votării la referendum, sau, după caz, din fiecare proces-verbal corespunzător unei întrebări;
- e) **stabilirea numărului alegătorilor prezenți la urne, prin numărarea semnăturilor înscrise pe listele electorale pentru referendumul local existente în secția de votare, respectiv lista electorală permanentă pentru referendumul local, lista electorală suplimentară pentru referendumul local și extrasul de pe lista electorală permanentă și suplimentară pentru referendumul local;** rezultatul va fi consemnat la pct. 2 din procesul-verbal privind rezultatele votării la referendumul local, sau, după caz, la pct. 2 din fiecare proces-verbal corespunzător unei întrebări.

Art. 4. - (1) Președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți membri, desigilează urna specială și celelalte urne de vot, inclusiv urna de vot de la nivelul secției de votare aferentă alegerilor prezidențiale, în vederea sortării buletinelor de vot pe categorii. **Introducerea buletinului de vot în altă urnă decât cea aferentă tipului de scrutin nu atrage anularea acestuia.**

Ordinea consemnării rezultatelor la alegeri și referendum

(2) Președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți membri, **numără voturile și consemnează rezultatele votării, întâi la alegerile pentru Președintele României din anul 2024, conform prevederilor art. 5 din Decizia nr. 151D/14.11.2024, apoi la referendumul local, după cum urmează:**

- a) citește cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin, răspunsul votat și arată buletinul de vot celor prezenți;
- b) numără voturile valabile exprimate pentru întrebarea la referendum și separă opțiunile pentru „DA” de opțiunile pentru „NU”;
- c) numără voturile nule pentru întrebarea de la referendum.

Legea 370/2004, art 48 și Decizia BEC 151D/2024 Voturi valide și nule

Buletine valabil exprimate

- ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată în interiorul unui singur patruleter;
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” depășește limitele patruleterului, fără a atinge un alt patruleter, iar opțiunea alegătorului este evidentă;
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” a fost aplicată de mai multe ori în același patruleter;
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” a fost aplicată de mai multe ori, atât într-un patruleter, cât și în afara oricărui alt patruleter;
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată în interiorul unui patruleter, dar pe buletinul de vot sunt înscrise olograf diverse mențiuni ale alegătorului (votul este considerat valabil indiferent de mențiunile înscrise pe buletinul de vot).
- tușul se imprimă pe cealaltă pagină interioară ca urmare a plierii buletinului de vot purtând mențiunea TATOV și/sau tușul s-a imprimat și pe cealaltă parte a foii unde se află patruleterul pe care a fost aplicată ștampila cu mențiunea „VOTAT” – dacă sunt respectate condițiile de mai sus

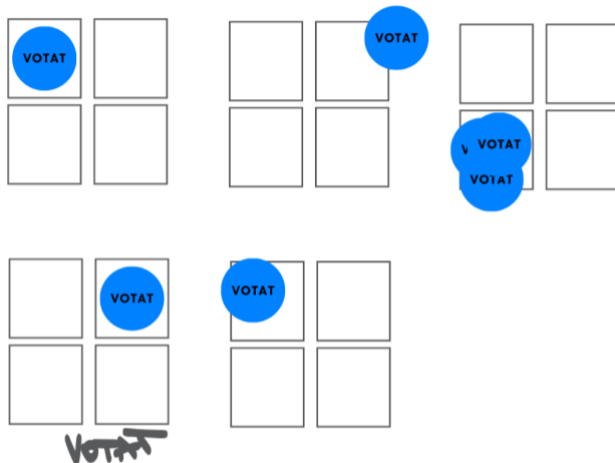
Buletine nule

- buletinul de vot pe care nu a fost aplicată ștampila de control a
- biroului electoral al secției de votare, până la înmânarea acestuia către alegător;
- buletine de vot care au alt model decât cel legal aprobat;
- buletine de vot pe care nu a fost aplicată ștampila cu mențiunea „VOTAT”;
- buletinele de vot la care ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată pe mai multe patruletere sau în afara acestora, inclusiv în situația în care una dintre impresiunile unei ștampile a fost tăiată olograf sau există înscrieri olografe numai cu privire la valabilitatea uneia dintre acestea;
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” depășește limitele patruleterului și atinge un alt patruleter;
- buletinele de vot pe care a fost aplicată o ștampilă cu mențiunea „VOTAT” care are alt model decât cel legal aprobat.

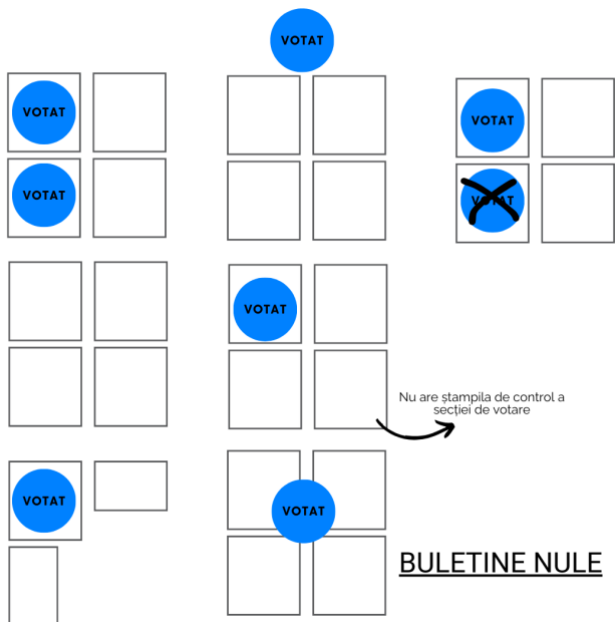
Este recomandat ca ștampila de control să se aplice pe spatele buletinului de vot, dar nu este obligatoriu. Aplica ștampilei pe prima pagină nu atrage nulitatea buletinului de vot.

Buletinele de vot nule nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.

Voturile nule și cele valabil exprimate pentru fiecare candidat se consemnează în câte un tabel separat de câte un membru BESV, desemnat de președinte.

BULETINE VALABILE

BULETINE NULE

Consemnarea rezultatelor, verificarea corelațiilor și întocmirea proceselor verbale

- După efectuarea operațiunilor de mai sus, sunt verificate corelațiile cu ajutorul aplicației instalate pe terminalul informatic (tableta).
- Președintele BESV întocmește procesul-verbal în 3 exemplare originale, dacă se verifică datele din corelații.
- Fiecare exemplar al PV va fi semnat olograf de către membrii BESV, pe fiecare pagină, în spațiile marcate ca atare, și va purta ștampila de control a secției de votare.
- Lipsa semnăturilor unor membri ai BESV nu influențează valabilitatea PV, însă președintele va menționa motivele care au împiedicat semnarea la pct. j) din PV.

Art 49, Legea 370/2004

(2) Președintele biroului electoral al secției de votare și ceilalți membri semnează procesul-verbal pe care se aplică ștampila de control a biroului electoral. Lipsa semnăturilor unor membri ai biroului secției de votare nu influențează valabilitatea procesului-verbal. Președintele va menționa motivele care au împiedicat semnarea.

(3) Un exemplar al procesului-verbal se afișează la loc vizibil, la sediul biroului electoral al secției de votare.

(4) Membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare li se eliberează, la cerere, o copie de pe procesul-verbal, certificată de către toți cei care au semnat originalul.

Procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor votării la alegeri cuprinde următoarele date:

La pct.	Se va înscrie:	
a)	numărul total al alegătorilor prevăzut în lista electorală permanentă existentă în secția de votare	[pct. a) >= pct. b1]
b)	numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne	[pct. b) = pct. b1 + pct. b2 + pct. b3], din care: b1 - numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscriși în lista electorală permanentă ; b2 - numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne și nu sunt cuprinși în lista electorală permanentă, înscriși în lista electorală suplimentară ; b3 - numărul total al alegătorilor care au votat utilizând urna specială, înscriși în extrasul din listele electorale .
c)	numărul total al voturilor valabil exprimate	[pct. c) <= pct. b) - pct. d)], [pct. c) = suma voturilor valabil exprimate la pct. g)]
d)	numărul voturilor nule	
e)	numărul buletinelor de vot primite	[pct. e) >= pct. c) + pct. d) + pct. f)]
f)	numărul buletinelor de vot neîntrebuințate și anulate	
g)	numărul voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare candidat	
h)	expunerea pe scurt a întâmpinărilor formulate și a modului de soluționare a acestora, precum și a contestațiilor înaintate biroului electoral județean sau biroului electoral al sectorului municipiului București, după caz	
i)	numărul ștampilelor cu mențiunea „VOTAT” la începerea votării; se menționează dispariția uneia sau mai multor ștampile, dacă este cazul, precum și starea sigiliilor de pe urne la încheierea votării	
j)	alte situații; se menționează dacă numărul buletinelor de vot găsite în urnă diferă de numărul alegătorilor care au votat, rezultat în urma numărării semnăturilor din listele electorale permanente, din listele electorale suplimentare și din extrasul din listele electorale; se menționează dacă numărul buletinelor de vot găsite în urnă adunat cu cel al buletinelor de vot neîntrebuințate și cele anulate diferă de numărul total de buletine de vot primite, precum și orice alte incidente; se menționează eliberarea unui nou buletin de vot alegătorului care a aplicat greșit ștampila cu mențiunea „VOTAT”, dar nu a introdus buletinul în urnă.	

- **Dacă se confirmă corelațiile în aplicație și se completează PV**, președintele BESV va asigura încărcarea în SIMPV, atât a fotografiei procesului-verbal, cât și a datelor înscrise în aplicația informatică de verificare a corelațiilor- prin apăsarea butonului „Finalizare proces electoral”. Verificarea corelațiilor se face și pentru referendum.
- **Dacă în momentul consemnării rezultatului votării nu se pot finaliza operațiunile de înscriere a datelor în aplicația informatică**, întrucât, chiar și după reverificări, cheile de validare nu sunt respectate, președintele BESV trebuie să apeleze numărul unic al centrului de suport tehnic de unde va fi redirecționat către statisticienii din cadrul aparatului tehnic auxiliar al BEJ, BESMB sau al BESVS.
  - Dacă după efectuarea operațiunilor cheile de control nu se închid, președintele BESV va asigura încărcarea în SIMPV numai a fotografiei procesului-verbal.
  - Datele înscrise în aplicația instalată pe terminalul informatic (tableta) vor fi corectate și încărcate în SIMPV de președintele BESV, cu asistența operatorului de calculator, numai în baza deciziei BEJ sau BESMB, la sediul acestora.
- Accesul altor persoane, în afara membrilor biroului electoral și a personalului tehnic auxiliar al acestuia, în incinta stației de prelucrare și centralizare, este permis numai cu acordul scris al președintelui biroului electoral sau al locțiitorului acestuia.

După finalizarea acestor acțiuni, președintele BESV:

- Va asigura, cu sprijinul celorlalți membri întocmirea a două dosare distincte:
  - a) un dosar sigilat și ștampilat cuprinzând două exemplare originale ale procesului-verbal privind consemnarea rezultatelor votării, toate întâmpinările și contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale biroului electoral al secției de votare, buletinele de vot nule și cele contestate, precum și ciorna procesului-verbal, dacă aceasta există; ciorna procesului-verbal nu trebuie să poarte semnăturile membrilor biroului electoral;
  - b) un dosar sigilat și ștampilat cuprinzând listele electorale

utilizate în cadrul secției de votare, respectiv lista electorală permanentă, lista electorală suplimentară și extrasul din listele electorale.

- Buletinele de vot neutilizate și anulate, buletinele de vot valabil exprimate întrebuițate și necontestate, grupate pe competitori electorali, precum și orice alte materiale utilizate în secția de votare privind alegerile (declarații date de către alegători, tipizate liste electorale neutilizate, tipizate SIMPV, tipizate declarații neutilizate etc.) sunt introduse într-un sac care va fi sigilat.
- Președintele BESV din țară, locțiitorul acestuia și operatorul de calculator, însoțiți la cerere, de alți membri ai biroului electoral respectiv se deplasează la sediul BEJ sau al BESMB, sub paza personalului structurilor Ministerului Afacerilor Interne, cu dosarele și cu materialele electorale
- În cazul încărcării în SIMPV a fotografiei unui proces-verbal care conține neconcordanțe, corecturile datelor înscrise în acesta vor fi realizate de către președintele BESV, numai în baza deciziei BEJ sau a BESMB, la sediul acestora.
- Corecturile se certifică prin semnătura președintelui BESV care efectuează corecția și prin aplicarea ștampilei de control a secției de votare respective pe procesul-verbal.
- Orice alte modificări ale proceselor-verbale vor fi făcute numai în baza deciziei pronunțate ca urmare a soluționării contestațiilor de către BEJ, BESMB sau BESVS, după caz, acestea urmând a fi asumate prin semnătura președintelui și ștampila biroului electoral care a pronunțat decizia.

Hotărârea BEC 6H/2024, art 7 – centralizarea rezultatelor la referendum

La referendum, rezultatele se centralizează la biroul electoral județean ierarhic superior secțiilor de votare din localitatea în care se organizează referendumul local, respectiv la birourile electorale ale sectoarelor municipiului București, în cazul în care referendumul local este organizat la nivelul municipiului București, prin intermediul Sistemului informatic de centralizare a proceselor verbale, urmând ca BEC să totalizeze rezultatul la nivelul municipiului București. Modificarea și corectarea datelor înscrise în Sistemul informatic de centralizare a proceselor verbale se va realiza la nivelul biroului electoral județean sau al biroului electoral al sectorului municipiului București, după caz, în baza unei decizii a respectivului birou.

Procesele verbale din secțiile de votare pot fi consultate pe pagina prezenta.roatp.ro

Observarea numărării voturilor și centralizării rezultatelor

La încheierea votării și începerea numărării voturilor, observatorii trebuie să se afle în secțiile de votare, deoarece accesul după închiderea secțiilor de votare nu este permis; pentru siguranță, se recomandă observatorilor să nu mai părăsească secția de votare după ora 20:45. Procedura standard pentru închiderea secției de votare și numărarea voturilor începe cu anularea buletinelor de vot rămase neîntrebuițate și consemnarea numărului lor în rubricile corespunzătoare din procesul verbal. BESV sigilează separat ștampilele de vot, apoi urna de vot este deschisă și buletinele de vot sunt numărate și este întocmit procesul verbal.

Printre problemele și procedurile care trebuie urmărite se numără următoarele:

- Numărarea voturilor este efectuată de membrii comisiei sau sunt implicate și alte persoane?
- Membrii comisiei par a înțelege și respecta procedurile necesare?
- Buletinele de vot sunt numărate ordonat și în condiții de siguranță?
- Procedura de numărare a voturilor este transparentă? Sunt asigurate condițiile adecvate pentru observatori?
- Numărul alegătorilor care s-au prezentat la vot corespunde cu numărul buletinelor de vot din urnă?
- Buletinele de vot neutilizate sunt anulate și păstrate în condiții de siguranță?
- Buletinele de vot nule sunt identificate corect și uniform? Sunt buletinele de vot nule separate corespunzător și păstrate pentru o examinare ulterioară?
- Buletinele de vot conțin anumite semne neobișnuite menite să compromită secretul votului?
- Numărul buletinelor de vot nule pare neobișnuit de mare?
- Numărarea voturilor respectă principiul potrivit căruia buletinul de vot este considerat valabil dacă intenția alegătorului este clară?
- Buletinele de vot sunt sortate corect și numărate separat?
- Controversele și contestațiile sunt rezolvate în mod satisfăcător?

- Documentele oficiale ce conțin rezultatele scrutinului sunt completate corect la încheierea numărării voturilor și semnate de toate persoanele autorizate?
- Observatorii au posibilitatea de a obține copii oficiale ale procesului verbal ce conține rezultatele scrutinului de la secția de votare?
- Se constată acțiuni inoportune din partea forțelor de ordine și/sau poliției, ca de exemplu notarea datelor sau rezultatelor și raportarea acestora prin telefon?
- Membrii comisiei sunt de acord cu procedura de numărare a voturilor și cu rezultatele? dacă există controverse, cum s-a procedat în acest caz?

După numărarea buletinelor de vot, rezultatele de la secțiile de votare sunt transmise la biroul electoral de circumscripție, unde sunt centralizate.

Posibile probleme de luat în considerare în timpul numărării voturilor:

- Urnă nesigilată (starea sigiliilor nu se menționează separat în procesul verbal).
- Confuzie sau lipsă de organizare, cazuri în care membrii comisiilor de votare nu urmează procedurile
- Prezența persoanelor neautorizate în secțiile de votare
- Buletine de vot dinainte marcate
- Activități inoportune din partea reprezentanților candidaților sau partidelor politice, imixtiuni în activitatea comisiilor electorale sau observatorilor
- Adăugarea unor buletine de vot după deschiderea urnei de vot
- Proceduri dezordonate de numărare a voturilor
- Participarea la numărarea voturilor a persoanelor neautorizate
- Personal insuficient pentru efectuarea și supravegherea numărării voturilor
- Excluderea unor membri ai comisiilor de votare sau unor observatori
- Invalidarea arbitrară sau inconsecventă a buletinelor de vot
- Pierderea unor buletine sau urne de vot
- Numărarea voturilor sau înregistrarea rezultatelor intenționat incorectă
- Păstrarea în condiții precare a buletinelor de vot neutilizate
- Procesele verbale ce conțin rezultatele scrutinului nu sunt completate la secția de votare sau sunt completate cu creionul și nu cu cerneală
- Refuzul de a pune la dispoziția observatorilor copii oficiale ale procesului verbal
- Transportarea materialelor electorale la biroul electoral de circumscripție nu se

efectuează în condiții de siguranță

- Falsificarea sau înlocuirea proceselor verbale; și
- Lipsa transparenței sau proceduri nereglementare constatate în cursul centralizării voturilor.

V. CONTESTAȚII, CONTRAVENȚII, INFRAȚIUNI

V.1. Întâmpinări și contestații

Întâmpinările și contestațiile sunt o parte importantă a procesului de observare, astfel că vă rugăm să le acordați atenție sporită. Orice sesizare trebuie să se bazeze pe observație directă și nu pe informații obținute de la alte persoane.

O sesizare se face întâi verbal și ulterior scris, dacă nu se îndreaptă neregulile constatate. Vă rugăm – pe cât posibil – să realizați o copie sau o fotografie a sesizării, incluzând numărul de înregistrare și confirmarea primirii de către președintele BESV. Dacă nici în urma sesizării scrise neregulile semnalate nu sunt rezolvate, vă rugăm să ne contactați de îndată pentru a comunica mai departe cu biroul electoral de circumscripție. Înainte de a face o sesizare la BEJ, vă rugăm să ne anunțați.

Art. 19 din Legea 370/2004

(1) Birourile electorale județene, respectiv birourile electorale ale sectoarelor municipiului București au următoarele atribuții:

c) rezolvă întâmpinările referitoare la propria activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare și la procesul de votare; deciziile date sunt definitive

Art. 24 (4) din Legea 370/2004

(4) Birourile electorale ale secțiilor de votare îndeplinesc următoarele atribuții:

e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate;

Art. 17 din Legea 370/2004

(1) Biroul Electoral Central are următoarele atribuții:

d) rezolvă întâmpinările referitoare la propria sa activitate și contestațiile cu privire la activitatea birourilor electorale județene, a birourilor electorale ale sectoarelor municipiului București și a biroului electoral pentru secțiile de votare

din străinătate; în cazul în care pentru soluționarea unei întâmpinări sau contestații sunt necesare verificări de fapt, acestea se efectuează în prezența unui judecător din cadrul Biroului Electoral Central; asemenea verificări nu se pot face în data alegerilor;

Art. 55 din Legea 370/2004

Constituie contravenții, dacă acestea nu constituie infracțiuni, următoarele fapte:
p) refuzul de a primi și înregistra o întâmpinare, contestație sau orice altă cerere, formulată în scris;

Sesizări pentru votul prin corespondență.

Art 18, Legea 288/2015

(1) În timpul operațiunilor de deschidere a plicurilor exterioare și a plicurilor interioare, precum și în ceea ce privește numărarea voturilor se pot face întâmpinări de către persoanele care asistă la aceste operațiuni, partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice sau electorale dintre acestea, precum și de către candidații independenți.

(2) Întâmpinările se soluționează pe loc, prin decizie, de către biroul electoral pentru votul prin corespondență.

(3) Întâmpinările se depun la președintele biroului electoral pentru votul prin corespondență. Acestea se formulează în scris în două exemplare, din care unul, semnat și ștampilat de președinte, rămâne la contestator.

(4) Partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice sau electorale dintre acestea, precum și candidații independenți pot formula contestații privind deciziile prevăzute la alin. (2), precum și alte operațiuni efectuate de biroul electoral pentru votul prin corespondență.

(5) Contestațiile prevăzute la alin. (4) se depun la biroul electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării și se soluționează de acesta, prin decizie definitivă, în termen de cel mult două zile de la data înregistrării.

Întâmpinările ar trebui să conțină cel puțin destinatarul (președintele BESV), numele și prenumele observatorului, seria și numărul actului de identitate, calitatea (observator acreditat), relatarea neregulii cu cât mai multe detalii (pe cât se poate citați articole de lege sau hotărâri BEC), secția de votare, data și semnătura. Vă rog să ne trimiteți și nouă o copie a sesizării, în orice format posibil (fotografiat, copie etc)

Pentru fapte grave (infracțiuni), vă rugăm să ne contactați cât mai curând pentru a lua o decizie împreună cu privire la modalitatea de soluționare.

V.2. Infracțiuni și plângeri penale

Pentru fapte care privesc siguranța dumneavoastră personală sau a celorlalți participanți la procesul electoral, puteți să sesizați de urgență primul echipaj de poliție sau suna de îndată la numărul de urgență 112. În orice situație, vă rugăm să ne contactați cu privire la aceste reclamații. Alternativ, puteți să intrați în prima secție de poliție sau parchet și redactați o plângere (dacă sunteți vătămat de infracțiune) sau un denunț (când cunoașteți despre o infracțiune).

Plângerea și denunțul se fac în scris și verbal. În scris va trebui să conțină: numele, prenumele, CNP, calitatea și domiciliul, descrierea faptei, precum și indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute. Puteți găsi modele de sesizări și plângeri penale pe pagina www.votcorect.ro și atașate acestui ghid (vezi pagina 77).

Vă rugăm să ne anunțați înainte de a face o sesizare, cu excepția situațiilor de urgență.

Cine și unde poate sesiza comiterea unei infracțiuni?

Orice persoană poate sesiza poliția sau parchetul, după regulile generale de sesizare în legătură cu săvârșirea unei fapte penale prevăzute în Codul de procedură penală. Persoana care face sesizarea trebuie să ofere probe în susținerea demersului său (fotografii/înregistrări). Sesizările pot fi făcute și ulterior datei comiterii faptei. Infracțiunile la legea electorală sunt specificate în **Legea 286/2009 privind noul Cod Penal**.

Împiedicarea exercitării drepturilor electorale

Art. 385. - (1) *Împiedicarea, prin orice mijloace, a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani.*

(2) *Atacul, prin orice mijloace, asupra localului secției de votare se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*

Coruperea alegătorilor

Art. 386. - (1) *Oferirea sau darea de bani, de bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*

(2) *Nu intră în categoria bunurilor prevăzute în alin. (1) bunurile cu valoare*

simbolică, înscrisurate cu însemnele unei formațiuni politice.

Frauda la vot

Art. 387. - (1) Fapta persoanei care votează:

- a) fără a avea acest drept;
  - b) de două sau mai multe ori;
  - c) prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul un alegător
- se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează utilizarea unei cărți de alegător sau a unui act de identitate nul ori fals sau a unui buletin de vot fals.

Art. 389. - (1) Violarea prin orice mijloace a secretului votului se pedepsește cu amendă.

(2) Dacă fapta a fost comisă de un membru al biroului electoral al secției de votare, pedeapsa este închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

Nerespectarea regimului urnei de vot

Art. 390. - (1) Deschiderea urnelor, înainte de ora stabilită pentru închiderea votării, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare ori transportarea acesteia de către alte persoane sau în alte condiții decât cele prevăzute de lege se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

Falsificarea documentelor și evidențelor electorale

Art. 391. - (1) Falsificarea prin orice mijloace a înscrisurilor de la birourile electorale se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și înscrierea în copia de pe lista electorală permanentă ori de pe lista electorală complementară a unor persoane care nu figurează în această listă.

(3) Introducerea în uz sau folosirea unui program informatic cu vicii care alterează înregistrarea ori însumarea rezultatelor obținute în secțiile de votare sau determină repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Cu aceeași pedeapsă se sancționează introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național necesar stabilirii

rezultatelor alegerilor.

Fapte săvârșite în legătură cu un referendum

Art. 392. - Dispozițiile art. 385-391 se aplică în mod corespunzător și în cazul faptelor săvârșite cu prilejul unui referendum.

Sanționarea tentativei

Art. 393. - Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 385 și art. 387-391 se pedepsește.

Decizia BEC 114/2024, art 17 – alte infracțiuni

- a) împiedicarea, prin orice mijloace, a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales;
- b) atacul, prin orice mijloace, asupra localului secției de votare;
- c) oferirea sau darea de bani, de bunuri, cu excepția celor cu valoare simbolică, inscripționate cu însemnele unei formațiuni politice, ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat;
- d) exercitarea dreptului de vot de către o persoană care nu are acest drept
- e) exercitarea dreptului de vot de două sau mai multe ori;
- f) introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul un alegător;
- g) utilizarea unui act de identitate nul ori fals sau a unui buletin de vot fals;
- h) violarea prin orice mijloace a secretului votului;
- i) deschiderea urnelor înainte de ora stabilită pentru închiderea votării;
- j) încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare ori transportarea acesteia de către alte persoane sau în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- k) falsificarea prin orice mijloace a înscrisurilor de la birourile electorale;
- l) introducerea în uz sau folosirea unui program informatic cu vicii care alterează înregistrarea ori însumarea rezultatelor obținute în secțiile de votare sau determină repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii;
- m) introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național necesar stabilirii rezultatelor alegerilor;
- n) îndemnarea publicului, verbal, în scris sau prin orice alte mijloace, să săvârșească infracțiuni;
- o) incitarea publicului, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane definită pe criterii de apartenență politică;
- p) purtarea sau folosirea fără drept, la adunări publice, în spațiile rezervate

desfășurării procesului electoral, la manifestări cultural-sportive, în locuri special amenajate și autorizate pentru distracție ori agrement sau în mijloace de transport în comun a cuștitului, pumnalului, boxului, a altor asemenea obiecte fabricate sau confecționate anume pentru tăiere, înțepare sau lovire, a armelor neletale care nu sunt supuse autorizării ori dispozitive pentru șocuri electrice, sau a substanțelor iritant- lacrimogene sau cu efect paralizant;

q) *împiedicarea, prin orice mijloace, a desfășurării unei adunări publice care a fost autorizată potrivit legii;*

r) *opunerea cu violență față de organizatori, împuțerniciți! acestora sau față de forțele de ordine ori împiedicarea lor de a-și exercita atribuțiile legale privind asigurarea ordinii în desfășurarea adunărilor publice.*

V.3. Contravenții

Articol	Cine poate aplica sancțiuni
<p>i) neluarea de către organizatori a măsurilor necesare desfășurării normale a adunărilor electorale, precum și distribuirea și consumarea de băuturi alcoolice în timpul acestor adunări;</p> <p>k) nerespectarea dispozițiilor art. 37 alin. (1), (3), (4) și ale art. 39 alin. (4);</p> <p>l) afișarea listelor electorale permanente, a copiilor de pe acestea sau a listelor electorale suplimentare; distrugerea, deteriorarea, murdărirea, acoperirea prin scriere sau în orice mod a platformelor-program afișate sau a oricărui altor afișe ori anunțuri de propagandă electorală tipărite;</p> <p>n) tipărirea fără drept de buletine de vot, în vederea utilizării acestora în ziua alegerii;</p> <p>o) refuzul de a permite accesul persoanelor acreditate în localul secției de votare, cu excepția cazurilor în care președintele biroului electoral al secției de votare limitează accesul persoanelor acreditate în localul secției de votare datorită mărimii acestuia</p> <p>q) refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot și în împrejurimi;</p> <p>r) înmânarea buletinului de vot unui alegător care nu prezintă actul de identitate ori care refuză să semneze în lista electorală</p>	<p>oțiterii, agenții și suboțiterii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră Română și Jandarmeriei Române, precum și polițiștii locali, pentru faptele prevăzute la art. 55 lit. i), k), l), n), o), q), r), r1), t), w), z) și aa);</p>

<p>sau lista electorală suplimentară în care este înscris pentru primirea buletinului de vot și a ștampilei cu mențiunea "VOTAT";</p> <p>r1) nerespectarea dispozițiilor legale privind prezența altor persoane în cabina de vot;</p> <p>t) continuarea propagandei electorale după încheierea acestora, precum și sfătuirea în ziua votării a alegătorilor la sediul secțiilor de votare să voteze sau să nu voteze un anumit candidat;</p> <p>w) încălcarea condițiilor de acreditare de către persoanele acreditate potrivit art. 47 și operatorii de sondaj ai institutelor de sondare a opiniei publice, ai societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ori ai organizațiilor neguvernamentale care au fost acreditate de Biroul Electoral Central prin decizie;</p> <p>z) nerespectarea dispozițiilor art. 41 privind afișajul electoral;</p>	
<p>j) distrugerea, deteriorarea, murdărirea, acoperirea prin scriere sau în orice mod a listelor electorale permanente, a copiilor de pe acestea sau a listelor electorale suplimentare;</p> <p>p) refuzul de a primi și înregistra o întâmpinare, contestație sau orice altă cerere, formulată în scris;</p> <p>ș) nerespectarea dispozițiilor art. 48 alin. (1) lit. e) privind citirea cu voce tare a opțiunii exprimate pe buletinul de vot; întocmirea de către birourile electorale ale secțiilor de votare a proceselor-verbale, cu încălcarea dispozițiilor prezentei legi;</p> <p>ab) nerespectarea dispozițiilor art. 43 alin. (4); <i>(4) La plecare, președintele biroului electoral al secției de votare sigilează intrarea în localul de vot prin aplicarea ștampilei de control pe o bandă de hârtie. Este interzisă părăsirea localului de vot cu ștampila de control, ștampile cu mențiunea "VOTAT", buletine de vot sau liste electorale.</i></p> <p>ac) nerespectarea dispozițiilor art. 48 alin. (1) lit. c). <i>c) stabilește numărul alegătorilor înscrși în lista electorală permanentă; este interzis, sub sancțiunea legii, ca pe aceste documente să existe ștersături, modificări sau completări; rezultatul numărării se va înscrie la pct. a) din procesul-verbal prevăzut la art. 49 alin. (1);</i></p>	<p>b) președintele biroului electoral județean, biroului electoral al sectorului municipiului București sau al biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, pentru faptele prevăzute la art. 55 lit. j), p), ș), ab) și ac);</p>
<p>f) încălcarea dispozițiilor art. 4 alin. (2) și art. 27 alin. (3); h) folosirea de către un candidat a semnului electoral înregistrat la Biroul Electoral Central de către un alt candidat;</p>	<p>c) președintele Biroului Electoral Central, pentru faptele prevăzute</p>

	la art. 55 lit. f), g) și h);
<p>n) tipărirea fără drept de buletine de vot, în vederea utilizării acestora în ziua alegerii;</p> <p>s) neaplicarea pe actul de identitate a ștampilei cu mențiunea "VOTAT" sau a timbrului autocolant, după caz, precum și reținerea actului de identitate, fără motive întemeiate, de către membrii biroului electoral al secției de votare;</p> <p>ț) purtarea pe durata votării de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, persoanele însărcinate cu paza, persoanele acreditate sau de către operatorii de sondaj ai institutelor de sondare a opiniei publice sau ai societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ori ai organizațiilor neguvernamentale de ecusoane, insigne ori alte însemne de propagandă electorală;</p> <p>u) încălcarea de către membrii birourilor electorale a obligației de a participa la activitatea acestor birouri;</p> <p>v) refuzul președintelui biroului electoral sau al loțiitorului acestuia de a elibera o copie certificată de pe procesul-verbal persoanelor îndreptățite potrivit prevederilor prezentei legi;</p>	<p>d) președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii acestuia, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către loțiitorii acestora, pentru faptele prevăzute la art. 55 lit. n), s), ț), u) și v);</p>
<p>a) înscrierea cu bună știință a unui alegător în mai multe liste electorale permanente, înscrierea în listele electorale sau listele electorale suplimentare a unor persoane fictive ori care nu au drept de vot;</p> <p>b) păstrarea listelor electorale permanente în condiții necorespunzătoare;</p> <p>c) neefectuarea la termen a comunicărilor prevăzute de lege și neoperarea acestora în listele electorale permanente;</p> <p>d) efectuarea de operațiuni în listele electorale permanente de către persoane neautorizate;</p> <p>e) necomunicarea către Autoritatea Electorală Permanentă a modificărilor operate în lista electorală permanentă;</p> <p>x) nerespectarea dispozițiilor art. 10-12 privind delimitarea, numerotarea și stabilirea secțiilor de votare;</p>	<p>e) împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente, pentru faptele prevăzute la art. 55 lit. a), b), c), d), e) și x);</p>
<p>m) nerespectarea deciziilor și hotărârilor birourilor electorale; nerespectarea hotărârilor și instrucțiunilor Autorității Electorale Permanente; nerespectarea hotărârilor Curții Constituționale;</p> <p>y) nerespectarea dispozițiilor art. 39 alin. (1) - (3) și (5); Art. 39. -</p>	<p>f) împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente, în cazul în care fapta</p>

<p>(1) În perioada electorală, în cazul prezentării de sondaje de opinie cu conținut electoral, acestea trebuie însoțite de următoarele informații:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) denumirea instituției care a realizat sondajul; b) data sau intervalul de timp în care a fost efectuat sondajul și metodologia utilizată; c) dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare; d) cine a solicitat și cine a plătit efectuarea sondajului. <p>(2) Televotul sau anchetele făcute pe stradă în rândul electoratului nu trebuie să fie prezentate ca reprezentative pentru opinia publică sau pentru un anumit grup social ori etnic.</p> <p>(3) Cu 48 de ore înainte de ziua votării este interzisă prezentarea de sondaje de opinie, televoturi sau anchete cu conținut electoral făcute pe stradă.</p> <p>(5) În ziua votării este interzisă prezentarea sondajelor realizate la ieșirea de la urne, înainte de încheierea votării.</p>	<p>prevăzută la art. 55 lit. m) este săvârșită de autorități ale administrației publice centrale sau locale și în cazul în care fapta prevăzută la art. 55 lit. y) este comisă de altcineva decât de radiodifuzori; președintele biroului electoral, în cazul în care fapta prevăzută la art. 55 lit. m) este săvârșită de către membrii biroului electoral, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la art. 55 lit. m) de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare; polițiști, în cazul în care fapta prevăzută la art. 55 lit. m) este săvârșită de alte persoane fizice sau juridice;</p>
<p>y) nerespectarea dispozițiilor art. 39 alin. (1) - (3) și (5); Art. 39. -</p> <p>(1) În perioada electorală, în cazul prezentării de sondaje de opinie cu conținut electoral, acestea trebuie însoțite de următoarele informații:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) denumirea instituției care a realizat sondajul; b) data sau intervalul de timp în care a fost efectuat sondajul și metodologia utilizată; c) dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare; d) cine a solicitat și cine a plătit efectuarea sondajului.	<p>g) Consiliul Național al Audiovizualului, care se autosesizează sau poate fi sesizat de către cei interesați,</p>

<p>(2) Televotul sau anchetele făcute pe stradă în rândul electoratului nu trebuie să fie prezentate ca reprezentative pentru opinia publică sau pentru un anumit grup social ori etnic.</p> <p>(3) Cu 48 de ore înainte de ziua votării este interzisă prezentarea de sondaje de opinie, televoturi sau anchete cu conținut electoral făcute pe stradă.</p> <p>(5) În ziua votării este interzisă prezentarea sondajelor realizate la ieșirea de la urne, înainte de încheierea votării.</p>	<p>pentru faptele prevăzute la art. 55 lit. y), în cazul în care acestea sunt comise de radiodifuzori.</p>
<p>Art. 56. -</p> <p>(1) Contravențiile prevăzute la art. 55 lit. b), c), d), e), g), j), k), l), m), o), p), ș), ț), u), v), z), ab) și ac) se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei, cele de la lit. f), h), q), t), w), x) și aa), cu amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei, cele de la lit. a), i), n), r), r1), s) și y), cu amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei.</p>	

Modele de sesizări

Domnule/doamnă Președinte,

Subsemnatul/subsemnata, _____ (nume, prenume, CNP, domiciliu/reședință), domiciliat în ....., legitimat cu ....., în calitate de observator intern al asociației (asociația care te-a acreditat)

În baza art. ___ din Legea nr. 370/2004 etc., formulez următoarea

Întâmpinare / contestație

Prin care vă solicit să _____,

Am constatat

(descrieți fapta/faptele ce formează obiectul întâmpinării; încercați să detaliați toate aspectele care definesc neregula/contravenția, așa cum este prevăzută în lege).

Data,

Ora,

Semnătura,

Domnului/doamnei președinte al Biroului Electoral al secției de votare nr.....
din comuna .... județul .....

Model de plângere penală

Domnule/Doamnă Prim - Procuror,

Subsemnatul/subsemnata, _____ (nume, prenume, CNP, domiciliu/reședință), în calitate de _____ (1. persoană vătămată - cel care formulează plângerea este vătămat direct de infracțiune, ca în cazul lovirilor sau vătămărilor sau 2. denunțator - cel care formulează plângerea încunoștințează despre săvârșirea unei infracțiuni)

În baza art. ____ (1. 289 - dacă e persoană vătămată sau 2. 290 - dacă e denunțator) C. proc. pen., formulez următoarea

PLÂNGERE PENALĂ

Prin care vă solicităm să dispuneți începerea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de _____, prevăzute de art. ____ Cod penal (*a se vedea mai jos*), Pentru următoarele considerente:

În fapt, în data de ....., la ora ____, am început procesul de observare în cadrul secției de votare nr. ____ (cu indicarea localității), după ce, în prealabil, m-am legitimat. Precizez că subsemnatul sunt acreditat ca observator din partea organizației ____.

În jurul orei ____, am constatat

(descrieți fapta/faptele ce formează obiectul plângerii: încercați să detaliați toate aspectele care definesc infracțiunea, așa cum este prevăzută în Codul penal - vezi instrucțiuni mai sus; dați detalii care ar putea duce la identificarea făptuitorului)

În drept, invoc dispozițiile art. ____ Cod penal

Probe:

Dovada plângerii o fac cu următoarele mijloace de probă (facultativ, dacă sunt cunoscute)

planșe fotografice - încercați să fotografiați săvârșirea sau urmele infracțiunii; materiale video;

martori (încercați să luați datele de identificare și de contact ale altor persoane care au asistat la săvârșirea infracțiunii)

Data,

Semnătura,

Formularul este disponibil și pe <https://votcorect.ro/prezidentiale-parlamentare-2024/modele-cereri-plangeri/>